

سری کتاب‌های کمک‌آموزشی کارشناسی ارشد

حقوق بین‌الملل عمومی

مجموعه حقوق

مؤلف: ملیحه زندنا

زندنا، ملیحه

حقوق بین الملل عمومی رشته حقوق بین الملل / ملیحه زندنا

مشاوران صعود ماهان، ۱۴۰۴

۳۷۸ ص: جدول، نمودار (آمادگی آزمون کارشناسی ارشد حقوق بین الملل)

ISBN: 978-600-458-751-8

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

فارسی - چاپ اول

۱- حقوق بین الملل عمومی ۲- آزمونها و تمرینها (عالی) ۳- آزمون دوره های تحصیلات تکمیلی

۴- دانشگاهها و مدارس عالی - ایران - آزمونها

الف) ملیحه زندنا

ج - عنوان

۳۷۸/۱۶۶۴

LB۲۳۵۳/ص ۳۷۴

۴م ۸۵ / ۳۹۶۱۰

کتابخانه ملی ایران

حقوق بین الملل عمومی

نام کتاب: ☒

ملیحه زندنا

مؤلف: ☒

مشاوران صعود ماهان

ناشر: ☒

اول / ۱۳۳

نوبت و تاریخ چاپ: ☒

جلد ۱۰۰۰

تیراژ: ☒

ریال ۵۰۰۰۰ / ۷۲۰

قیمت: ☒

ISBN: ۹۷۸-۶۰۰-۴۵۸-۷۵۱-۸

شابک: ☒

انتشارات مشاوران صعود ماهان: خیابان ولیعصر، بالاتر از تقاطع مطهری،

روبروی قنادی هتل بزرگ تهران، جنب بانک ملی، پلاک ۲۰۵۰

تلفن: ۸۸۱۰۰۱۱۳-۴

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی آزاد ماهان می باشد و
هر گونه اقتباس کپی برداری از این اثر بدون اخذ مجوز پیگرد قانونی دارد.

مقدمه ناشر

آیا آنانکه می‌دانند با آنانکه نمی‌دانند برابرند؟ (قرآن کریم)

پس از حمد و سپاس و ستایش به درگاه بی‌همتای احدیت و درود بر محمد مصطفی، عالی نمونه بشریت که در تاریخ دور تاریخ، بنا به فرمان نافذ صمدیت از میان مردمی برخاست که خود بودند در پست‌ترین حد توحش و ضلال و بربریت و آنگاه با قوانین شامل خویش هم ایشان را راهبری نمود و رهانید از بدویت و استعانت جوییم از قرآن کریم، کتابی که هست جاودانه و بی‌نقص تا ابدیت.

کتابی که در دست دارید آخرین ویرایش از مجموعه کتب خودآموز مؤسسه آموزش عالی آزاد ماهان است که بر مبنای خلاصه درس و تأکید بر نکات مهم و کلیدی و تنوع پرسش‌های چهار گزینه‌ای جمع‌آوری شده است. در این ویرایش ضمن توجه کامل به آخرین تغییرات در سرفصل‌های تعیین شده جهت آزمون‌های ارشد تلاش گردیده است که مطالب از منابع مختلف معتبر و مورد تأکید طراحان ارشد با ذکر مثال‌های متعدد به صورت پرسش‌های چهار گزینه‌ای با کلید و در صورت لزوم تشریح کامل ارائه گردد تا دانشجویان گرامی را از مراجعه به سایر منابع مشابه بی‌نیاز نماید.

لازم به ذکر است شرکت در آزمون‌های آزمایشی ماهان که در جامعه آماری گسترده و در سطح کشور برگزار می‌گردد می‌تواند محک جدی برای عزیزان دانشجو باشد تا نقاط ضعف احتمالی خود را بیابند و با مرور مجدد مطالب این کتاب، آنها را برطرف سازند که تجربه سال‌های مختلف موکد این مسیر به عنوان مطمئن‌ترین راه برای موفقیت می‌باشد.

لازم به ذکر است از پورتال ماهان به آدرس www.mahanportal.ir می‌توانید خدمات پشتیبانی را دریافت دارید.

و نیز بر خود می‌بالیم که همه ساله میزان تطبیق مطالب این کتاب با سؤالات آزمون‌های ارشد- که از شاخصه‌های مهم ارزیابی کیفی این کتاب‌ها می‌باشد- ما را در محضر شما سربلند می‌نماید.

در خاتمه بر خود واجب می‌دانیم که از همه اساتید بزرگوار و دانشجویان ارجمند از سراسر کشور و حتی خارج از کشور و همه همکاران گرامی که با ارائه نقطه نظرات سازنده خود ما را در پربارتر کردن ویرایش جدید این کتاب یاری نمودند سپاسگزاری نموده و به پاس تلاش‌های بی‌چشمداشت، این کتاب را به محضرشان تقدیم نماییم.

مؤسسه آموزش عالی آزاد ماهان

معاونت آموزش

صفحه	عنوان
۷	فصل اول: مقدمه‌ای بر حقوق بین‌الملل
۱۷	سؤالات چهارگزینه‌ای فصل اول
۲۸	پاسخ سؤالات چهارگزینه‌ای فصل اول
۳۹	فصل دوم: رابطه حقوق بین‌الملل با حقوق داخلی
۴۵	سؤالات چهارگزینه‌ای فصل دوم
۴۶	پاسخ سؤالات چهارگزینه‌ای فصل دوم
۴۷	فصل سوم: منابع حقوق بین‌الملل
۸۷	سؤالات چهارگزینه‌ای فصل سوم
۱۰۶	پاسخ سؤالات چهارگزینه‌ای فصل سوم
۱۲۱	فصل چهارم: اعضای جامعه بین‌المللی
۱۴۹	سؤالات چهارگزینه‌ای فصل چهارم
۱۷۰	پاسخ سؤالات چهارگزینه‌ای فصل چهارم
۱۸۳	فصل پنجم: حقوق دریاها
۲۰۵	سؤالات چهارگزینه‌ای فصل پنجم
۲۲۳	پاسخ سؤالات چهارگزینه‌ای فصل پنجم
۲۳۳	فصل ششم: حقوق بین‌الملل هوایی و فضایی
۲۴۰	سؤالات چهارگزینه‌ای فصل ششم
۲۴۴	پاسخ سؤالات چهارگزینه‌ای فصل ششم
۲۴۷	فصل هفتم: حقوق دیپلماتیک و کنسولی
۲۶۳	سؤالات چهارگزینه‌ای فصل هفتم
۲۷۰	پاسخ سؤالات چهارگزینه‌ای فصل هفتم
۲۷۳	فصل هشتم: مسئولیت بین‌المللی
۲۷۹	سؤالات چهارگزینه‌ای فصل هشتم
۲۸۴	پاسخ سؤالات چهارگزینه‌ای فصل هشتم
۲۸۷	فصل نهم: روش‌های حق اختلافات بین‌المللی
۲۹۴	سؤالات چهارگزینه‌ای فصل نهم
۳۰۲	پاسخ سؤالات چهارگزینه‌ای فصل نهم
۳۰۷	فصل دهم: جنگ و توسل به زور در حقوق بین‌الملل
۳۱۱	سؤالات چهارگزینه‌ای فصل دهم
۳۱۳	پاسخ سؤالات چهارگزینه‌ای فصل دهم
۳۱۵	سؤالات چهارگزینه‌ای کنکور سراسری ۹۸-۱۴۰۴

فصل اول

مقدمه ای بر حقوق بین الملل

عناوین اصلی

- ❖ مفهوم کلی حقوق بین الملل
- ❖ تاریخ تحول حقوق بین الملل
- ❖ مبانی حقوق بین الملل

فصل اول

مقدمه‌ای بر حقوق بین‌الملل

مفهوم حقوق بین‌الملل و تعریف آن:

حقوق بین‌الملل مجموعه قواعد و مقرراتی است که حاکم بر جامعه بین‌المللی می‌باشد. این تعریف وجود یک جامعه بین‌المللی را جدای از جامعه ملی، داخلی یا دولتی نشان می‌دهد. ریشه لغوی حقوق بین‌الملل را باید از کلمه لاتین *jus gentium* جستجو کرد که به مفهوم «حقوق ملل» نزدیک‌تر است. در حقوق روم، *jus gentium* در مقابل *jus civile* به معنای مجموعه قواعد حاکم بر روابط بین کشورها در کلیه زمینه‌های خصوصی و عمومی به کار گرفته می‌شود. از جنبه تاریخی نخستین بار، فیلسوف حقوقدان مشهور هلندی (گروسیوس) در قرن ۱۷ در کتاب خود تحت عنوان (حقوق جنگ و صلح) قواعد و مقررات بین‌الملل را بیان داشته است و از عنوان فوق بجای اصطلاح حقوق بین‌الملل استفاده نمود. پس از آن اصطلاحات مختلفی از سوی دانشمندان حقوق برای این رشته به کار گرفته شد. از جمله اینکه امانوئل کانت از آن به عنوان حقوق بین الدول یاد می‌کرد، پاسکال فیور آن را حقوق نوع بشر نامید، مایلی آن را حقوق عمومی اروپا نام نهاد و هگل آن را حقوق عمومی خارجی خواند.

اصطلاح حقوق بین‌الملل به شکل امروزی *international law* را نخستین بار جرمی بنتام، فیلسوف انگلیسی در سال ۱۷۶۰ در کتاب خود به نام مقدمه‌ای بر اصول اخلاق و قانون به کار برد و آن را در مقابل اصطلاح *national law* (حقوق ملی) قرار داد. در حال حاضر به دنبال تحول مداوم جامعه جهانی که منتهی به گونه‌ای از شناخت مقام بین‌المللی و از این رو توسعه سازمانهای بین‌المللی شده است، دیگر جامعه بین‌المللی منحصرأ بین دول نیست، مع ذلک اصطلاح حقوق بین‌الملل بحرانی است که در فرهنگ حقوقی جایگاه رفیعی یافته است. در این شرایط و در رابطه با تحول جامعه بین‌المللی، حقوق بین‌الملل باید بعنوان حقوقی مورد توجه قرار گیرد که در انحصار دولت‌ها نیست هرچند که این حقوق در نهایت بین‌المللی یا بین‌الدولی باقی بماند و این به علت آن است که دولت‌ها مدیران اصلی زندگی بین‌المللی می‌باشند و مفهوم حاکمیت به عنوان مشخصه لاینفک دولت‌ها، اثر تعیین کننده‌ای بر حقوق بین‌الملل دارد.

در تعریف حقوق بین‌الملل اختلاف نظر بین حقوقدانان وجود داشته و هریک بر اساس دیدگاه خود این رشته را تعریف کرده اند. تعاریف ارائه شده توسط حقوقدانان را می‌توان به سه دسته اصلی تقسیم کرد:

۱- دسته اول معتقدند که حقوق بین‌الملل تنها حاکم بر روابط بین دولتهاست. طرفداران این نظریه تری پل، آنزیلوتی، اپن‌هایم و برابری هستند.

۲- دسته دوم که مکاتب حقوق طبیعی و جامعه شناسی حقوقی هستند تنها افراد را تابعین حقوق بین‌الملل دانسته و برای آنها شخصیت حقوقی قائلند و معتقدند که قواعد حقوق بین‌الملل، باید با تکیه بر اراده افراد در جامعه بین‌المللی تنظیم و تدوین شود و پیروان آن نظریه لئون دوگی و ژرژ سل می‌باشند.

۳- دسته سوم معتقدند که تابعان اصلی حقوق بین‌الملل دولتی هستند اما در کنار آنها موجودیتهایی نیز وجود دارند که می‌توانند در زمره تابعین حقوق بین‌الملل به شمار آیند مانند سازمانهای بین‌المللی. افراد طرفدار این نظریه نیور، مکسن، کاواره و شارل روسو هستند. از میان تعاریف ارائه شده توسط دسته سوم، جامع تر و منطبق تر با رویه دولت‌ها و نیز رویه قضایی بین‌المللی می‌باشد.

بر اساس تعاریف کلی، حقوق بین‌الملل عبارت است از: «مجموعه اصول و قواعدی است که دولت‌ها یعنی اعضای اصلی جامعه بین‌المللی خود را ملزم به رعایت آنها می‌دانند و روابط این سازمانها را با یکدیگر و دولت‌ها و همچنین در بعضی موارد حقوق و تکالیف افراد را تعیین می‌کند.» بر اساس این تعریف نتیجه می‌گیریم که حقوق بین‌الملل مجموعه مقررات حاکم بر روابط دولت‌ها و سازمانهای بین‌المللی و افراد است.

حقوق بین‌الملل و جامعه بین‌المللی

حقوق بین‌الملل، حقوق جامعه بین‌المللی است و مجموعه قواعد و مقرراتی است که بر جامعه بین‌المللی حاکم و قابل اجراست. جامعه بین‌المللی، اجتماعی است که براساس همکاری و همبستگی مبتنی بر منافع مشترک و نیازهای متقابل کشورها بوجود آمده و مقررات حقوق بین‌الملل به آن نظم بخشیده و بر آن حاکم شده است. پس در نتیجه میان حقوق بین‌الملل و جامعه بین‌المللی یک ارتباط (جامعه شناختی) برقرار است.

نهادهای بین‌المللی

مقصود از نهادهای بین‌المللی، نهادهای حقوقی بین‌المللی هستند و آن تشکلهای جمعی و قواعد تأسیسی هستند که بر اساس حقوق بین‌الملل ایجاد شده‌اند. از جمله نهادها می‌توان کشورها، سازمانهای بین‌المللی، معاهدات، داوری بین‌المللی، مسئولیت بین‌المللی، شناسایی و... را نام برد.

تابعان یا موضوعات حقوق بین‌الملل

از دید حقوقی واژه "تابع حقوق" یا "موضوع حقوق" یعنی شخصی که هم واضع قواعد حقوقی و هم دریافت کننده آن قواعد می‌باشد. "تابع حقوق": امروزه این اشخاص در حقوق بین‌الملل در درجه اول کشورها و در درجه دوم سازمانهای بین‌المللی دولتی می‌باشند. اما اشخاص حقوقی، شرکتهای خصوصی خارجی (مخصوصاً شرکتهای چند ملیتی)، سازمانهای بین‌المللی غیر دولتی، نهضت‌های آزادی‌بخش ملی (تحت شرایطی) صرفاً دریافت کننده آن قواعد هستند. یعنی قواعد حقوق بین‌الملل، در مواردی در خصوص آنها وضع شده و آنها را موضوع حق و تکلیف قرار داده است. امروزه بجای اصطلاح تابعان یا موضوعات حقوق بین‌الملل، بیشتر از اصطلاح (اعضای جامعه بین‌الملل) یا (اشخاص حقوق بین‌الملل) استفاده می‌شود.

حقوق بین‌الملل عمومی و حقوق بین‌الملل خصوصی

اصطلاح حقوق بین‌الملل خصوصی را نخستین بار فولیکس در ۱۸۴۲ با نگارش کتابی به نام (شرح حقوق بین‌الملل خصوصی) در ادبیات حقوق وارد کرد. از این زمان بود که موضوع تفکیک میان حقوق بین‌الملل عمومی و بین‌الملل خصوصی که جنبه کلاسیک داشت به منصفه ظهور رسید. حقوق بین‌الملل عمومی حقوق حاکم بر روابط بین دولت‌ها است در حالیکه حقوق بین‌الملل خصوصی تنظیم کننده روابط بین افراد و شخصیت‌های حقوقی خصوصی است. قواعد حقوق بین‌الملل عمومی دارای مشخصه حقوقی است در حالیکه قواعد حقوق بین‌الملل خصوصی دارای خصیصه خصوصی است که این مشخصه متضمن یک عنصر خارجی است که این عنصر خارجی یا ناشی از تابعیت متفاوتی است که بین طرفین این روابط است یا ناشی از محل وقوع مساله‌ای است که خارج از قلمرو ملی این افراد می‌باشد. کار عمده و اساسی حقوق بین‌المللی خصوصی تعیین مقرراتی است که در صورت بروز تعارض میان قوانین چند کشور قابل اجرا می‌باشد. بین حقوق بین‌الملل عرفی و خصوصی نکات مشترکی وجود دارد که اهم وجوه اشتراک آن عبارتند از: (۱) اشتراک در بین‌المللی بودن (۲) اشتراک در منابع (۳) اشتراک در مرجع رسیدگی

از سوی دیگر تفاوت‌های میان حقوق بین‌المللی خصوصی و عمومی وجود دارد که مهمترین اختلافات میان این دو عبارتند از:

۱- **اختلاف در موضوع:** حقوق بین‌الملل عمده‌تاً تنظیم کننده روابط میان کشورها و سازمانهای بین‌المللی است. در حالیکه حقوق بین‌الملل خصوصی صرفاً روابط میان اشخاص حقیقی یا حقوق خصوصی را قانونمند می‌کند.

۲- **اختلاف در منابع:** بخشی از منابع حقوق بین‌الملل خصوصی در زمره منابع داخلی است در حالیکه حقوق بین‌الملل عمومی منابع جداگانه و خاص خود را دارد.

۳- **اختلاف در مبانی:** مبانی حقوق بین‌الملل خصوصی عمده‌تاً اراده یک کشور و مبانی حقوق بین‌الملل عمومی حداقل اراده دو کشور یا تابع حقوق بین‌الملل می‌باشد.

۴- **اختلاف در مرجع رسیدگی:** مرجع رسیدگی به دعاوی حقوق بین‌الملل عمومی، معمولاً مراجع حقوق بین‌الملل (داوری و دادگستری) می‌باشد. مراجع صلاحیت دار برای رسیدگی به اختلافات ناشی از حقوق بین‌الملل خصوصی مراجع قضایی داخلی یا در موارد خاصی، مراجع فراملی است.

۵- **اختلاف در ضمانت اجرا:** ضمانت اجرای حقوق بین‌الملل عمومی، غیر مستقیم و ناکافی است در حالیکه ضمانت اجرای حقوق بین‌الملل خصوصی، مستقیم و کامل می‌باشد.

ماهیت، نفی و اثبات حقوق بین‌الملل

بررسی ماهیت حقوق بین‌الملل، مستلزم بیان نظریاتی است که در نفی حقوق بین‌الملل ابراز شده و سپس استدلال آنها و اثبات حقوق بین‌الملل. از جمله نخستین دانشمندانی که حقوق بین‌الملل را نفی کرده و وجود آن را انکار نموده‌اند، هابس و اسپینوزا می‌باشند. برخی از فلاسفه و حقوقدانان از آنان پیروی کرده‌اند از جمله پوفندرف، آن استین و هگل. انتقادات مشترک مخالفان حقوق بین‌الملل، ناشی از مفهوم کل حقوق است. آنان معتقدند که حقوق نظام قواعد لازم‌الاجرا است و برای کامل بودن نیاز به سازمان اقتدارات عالی‌تر دارد یعنی یک مرجع قانونگذاری که قواعد حقوقی وضع کند، یک مرجع قضایی که اختلافات و دعاوی ناشی از اجرای آن قواعد را حل و فصل نماید و بالاخره یک مرجع اجرایی که با اقدامات ماهرانه کسانی را که قواعد حقوقی مذکور را مورد تعدی و تجاوز قرار می‌دهند مجازات کند. مخالفان معتقدند که اگر حقوق بین‌الملل یک حقوق است، باید دارای یک سازمان فراکشوری باشد در حالی که چنین سازمانی با حاکمیت کشورها در ناهماهنگی محض است. نفی‌کنندگان حقوق بین‌الملل این حقوق را دارای ضمانت اجرایی واقعی و مؤثر نمی‌دانند و معتقدند هیچ نیروی مادی و قوه قهریه بین‌المللی، اجرای قواعد بین‌الملل را تضمین نمی‌کند.

نظریات طرفداران حقوق بین‌الملل:

- (۱) سازمان اقتدارات فراکشوری، شرط وجود حقوق بین‌الملل نیست.
 - (۲) مقایسه حقوق بین‌الملل با حقوق داخلی چندان صحیح نیست زیرا حقوق داخلی بیشتر حقوق ناشی از تبعیت است در حالیکه حقوق بین‌الملل حقوقی است ناشی از مشارکت.
 - (۳) در جوامع کشوری اقتدار اجتماعی قانونگذار است ولی در جامعه بین‌المللی که فاقد قوه مقننه فراکشوری است، این اقتدار منبعث از اراده و تراضی کشورهاست.
 - (۴) ضمانت اجرا در حقوق بین‌الملل: از نظر ضمانت اجرا، حقوق بین‌الملل، به مراتب ناقص‌تر از حقوق داخلی است زیرا در نظام بین‌المللی، قدرت فراکشوری وجود ندارد.
- امروزه عوامل مؤثری وجود دارد که اجرای حقوق بین‌الملل را تا حدود قابل ملاحظه‌ای تضمین می‌کند از آن جمله:

(۱) شناسایی حقوق بین‌الملل در حقوق داخلی کشورها.

(۲) **ضمانت اجرایی بین‌المللی که شامل:** ضمانت اجرای کیفری (مجازات جنایتکاران جنگی)، ضمانت اجرای مالی و عادی (پرداخت غرامت)، ضمانت اجرای اقتصادی (تحریم اقتصادی)، ضمانت اجرای دیپلماتیک (قطع روابط دیپلماتیک) اقدامات متقابل (مقابل به مثل، دفاع مشروع)

۳- **ضمانت اجرا در نظام منشور ملل متحد:** تدابیر انضباطی (اخراج یا تعلیق عضویت)، تدابیر توصیه‌ای (مصوبات و توصیه نامه‌های مجمع عمومی)، تدابیر الزام‌آور (قطعنامه‌های شورای امنیت براساس فصل ۷ منشور ملل متحد)

۴- منافع مشترک و متقابل

پرهیز از تنش (تیرگی روابط، جنگ سرد و..)

مهمترین ضمانت اجرای حقوق بین‌الملل، منافع مشترک متقابل کشورهاست، با توجه به وابستگی کشورها به یکدیگر و اشتراک منافع، کشورها مبادرت به وضع قواعد و رعایت آن می‌کنند.

قلمرو حقوق بین‌الملل:

قلمرو حقوق بین‌الملل، دامنه و حدود اجرای قواعد و مقررات حقوق بین‌الملل را در جامعه بین‌المللی مشخص می‌نماید. هرچند قلمرو یا دامنه شمول قواعد حقوق بین‌الملل جهانی و فراگیر به نظر می‌رسد، حقوقدانان معاصر ضرورت وجود قواعد خاص بین‌المللی را نیز

مورد تأکید قرار می‌دهند. معمولاً حقوق بین‌الملل را به دو قلمرو عام و خاص طبقه‌بندی می‌نمایند. حقوق بین‌الملل عام: مجموعه قواعدی است که در جامعه بین‌المللی عام قابل اجراست و عبارت است از اصول کلی ناظر بر روابط کلیه اعضای جامعه بین‌المللی اما حقوق بین‌المللی خاص: دسته‌ای از قواعد و مقررات بین‌المللی است که رعایت آن فقط در جوامع بین‌المللی خاص که در آنها، حداقل دو کشور گرد هم آمده باشند الزامی است و شامل قواعدی است که صرفاً بین دو یا چند کشور اعمال می‌شود. ماده ۲۸ اساسنامه دیوان بین‌المللی دادگستری، به حقوق بین‌المللی عام و حتی حقوق بین‌المللی خاص اشاره صریح دارد. اوپنهایم برای قلمرو حقوق بین‌الملل طبقه‌بندی خاصی ارائه داده است و حقوق بین‌الملل را به سه قسمت تقسیم می‌کند.

- حقوق بین‌الملل جهانی: قواعدی است که رعایت آن برای کلیه کشورها بدون استثنا لازم الاتباع است. مانند (رعایت تمامیت ارضی کشورها، منع کشتار دسته جمعی، منع بردگی و..)

- حقوق بین‌الملل عام: قواعدی است که رعایت آن برای تعداد بسیاری از کشورها از جمله قدرتهای بزرگ الزامی است. مانند (قواعد و مقررات عهدنامه چندگانه ژنو در رابطه با حقوق جنگ).

- حقوق بین‌الملل خاص: قواعدی است که برای دو یا تعداد محدودی از کشورها الزامی است. دیوان بین‌المللی دادگستری در رسیدگی به اختلافات بین دول کلمبیا و پرو در موضوع پناهندگی سیاسی در سال ۱۹۵۰ قواعد ناحیه‌ای را مورد قبول قرار داده است و در رأی خود تصریح کرده که قواعد خاص می‌توانند تابع قواعد عمومی بین‌المللی باشند ولی باید مکمل آن بوده و مخالف با آن نباشند.

تاریخ تحول حقوق بین‌الملل:

تاریخ تحول حقوق بین‌الملل را می‌توان به دوره‌های زیر طبقه‌بندی کرد:

دوره اول: دوران باستان

دوره دوم: قرون وسطی

دوره سوم: عصر جدید

دوره چهارم: از کنگره وین تا کنفرانسهای صلح لاهه

دوره پنجم: از کنفرانسهای صلح لاهه تا پایان جنگ جهانی دوم

دوره ششم: از تأسیس سازمان ملل متحد تاکنون

دوران باستان: اولین طلوعه را می‌توان در سنگ نبشته‌ای به زبان سومری یافت که مربوط به ۲۱۰۰ سال پیش از میلاد می‌باشد. در این نوشته سنگی، اولین معاهده بین‌المللی ملاحظه می‌گردد که میان (ایناتوم) فرمانروای فاتح سرزمین مستقل (لاگاش) در بین‌النهرین و نمایندگان مردم (اوما) منعقد شده است. از میان معاهدات محفوظ هزاره دوم پیش از میلاد، مهمتر از همه، معاهده صلح و اتحاد بین رامسس دوم مصری و هاتوسیلی دوم هیتی است که سال ۱۲۷۸ پیش از میلاد منعقد گردد. در این معاهده طرفین متعهد شدند که علیه دشمنان داخلی به یکدیگر مساعدت نمایند و چنانچه این دشمنان به کشور دیگر پناهنده شوند، مسترد گردند. اولین پدیده استرداد مجرمین را می‌توان در این زمان دانست. اهمیت یونان باستان در حقوق بین‌الملل در تحول بین‌الملل از جهت توسعه روابط میان دولت، شهرهای مستقل آن مانند آتن و اسپارت می‌باشد. رومی‌ها نیز حقوق بین‌الملل را به دیده مذهبی نگریستند. از این رو بود که از همان اوایل دوره امپراطوران، عده‌ای از روحانیون موسوم به *fetiales* روابط خارجی را پایه‌گذاری کردند. وظیفه آنان رسیدگی به مراسم تشریفات مذهبی مربوط به معاهدات بود و در این دوره (دوره باستان) نظریه جنگ عادلانه یا جنگ مشروع ابداع گردید.

در میان معاهداتی که روم با سایر ملت‌ها منعقد نمود، معاهدات منعقد با کارتار پیش از میلاد مسیح از اهمیت خاصی برخوردار است.

قرون وسطی: می‌توان اعتقاد داشت که قرون وسطی شامل دوران پیروزی مسیحیت، ظهور دین اسلام و وقوع جنگهای صلیبی است. شکل واحد کشورهای اروپایی در قرون وسطی ناشی از جنبه جهانی کلیسا بود. بنابراین عقیده، پاپ دارای قدرت کامل است و فقط مقداری از اختیارات خود را به طور موقت به امپراطور تعویض کرده است. این نظریه معروف به نظریه دو شمشیر است. مهمترین قواعد حقوق ملل مسیحی عبارت بودند از تأسیس دولت‌ها و حقوقی به نامهای صلح الهی رفتار الهی.

جنگهای صلیبی: جنگهای صلیبی را فتوایهای اروپایی به رهبری کلیسای مسیحی و به منظور استرداد بیت المقدس از مسلمانان آغاز کردند و در هشت مرحله از قرن ۱۱ تا قرن ۱۳ ادامه داشت.

نتیجه اولیه جنگهای صلیبی در قرون وسطی، تزلزل نظام ملکوت الطوایفی در اروپا و خاتمه پیروزی مسیحیت بود. عصر جدید: در دوران عصر جدید بود که اصل موازنه سیاسی در اروپا پدید آمد. بنابر این اصل هیچ کشوری نباید در صدد تحمیل اراده خود به دیگران باشد. این قاعده صددرصد فنی، جانشین عقیده قرون وسطایی جامعه مشترک گردید. در اواخر قرن هجدهم، دو واقعه مهم در جهان روی داد که در سیر تحول و تکامل حقوق بین‌الملل تأثیر بسزایی داشت: یکی قیام مردم آمریکای شمالی و دیگری انقلاب کبیر فرانسه بود.

از کنگره وین تا کنفرانسهای لاهه: کشورهای اروپایی، پس از شکست ناپلئون و پیروزی نهایی و انعقاد صلح، برای بررسی نتایج جنگ و تعیین سرنوشت اروپا کنگره‌ای در وین تشکیل دادند که جلسات آن از ۱۸ نوامبر ۱۸۱۴ تا ۶ ژوئن ۱۸۱۵ طول کشیده و منجر به انعقاد عهدنامه‌های وین گردید. امضاکنندگان عهدنامه‌های وین در جهت اجرای تصمیمات متخذه پیمانی به نام اتحاد مقدس را منعقد نمودند که امضاکنندگان این پیمان کشورهای انگلستان، روسیه، پرو و اتریش بودند. در دوران اتحاد مقدس بود که دکترین مونرو ظهور کرد. (مونرو رئیس جمهور وقت آمریکا بود که برای جلوگیری از مداخله اروپا در آمریکا اعلامیه‌ای منتشر ساخت و منع مداخله اروپا در آمریکا را اعلام کرد.) شکست اتحاد مقدس با اعلام (اصل ملیتها) به ظهور رسید. ریشه این اصل را در انقلاب کبیر فرانسه و در ادبیات رومانتیک و نظریات منچینی می‌توان یافت.

از کنفرانسهای صلح لاهه تا پایان جنگ جهانی دوم: در ۱۸ مه ۱۸۹۹ به پیشنهاد نیکلای دوم امپراتور روسیه، اولین کنفرانس در شهر لاهه تشکیل گردید. هدف کنفرانس در آغاز حفظ صلح بود و در این کنفرانس ۲۶ کشور شرکت نمودند، در کنفرانس صلح لاهه روی سه مساله اساسی حقوقی توافق شد: (۱) تأسیس دیوان دائم داوری به عنوان مرجع صلاحیت‌دار برای، جلوگیری از جنگ از راه اقدامات اصلاحی میانجیگری و داوری (۲) تهیه و تنظیم قوانین و عرفهای جنگ زمینی (۳) شمول عهدنامه ۱۸۶۴ ژنو به جنگ دریایی. دومین کنفرانس صلح لاهه نیز بنا به دعوت امپراتور روسیه در سال ۱۹۰۷ با شرکت ۴۴ کشور جهان تشکیل شد. بهترین اثر مثبت این کنفرانس این بود که عده کثیری از کشورهای جهان در آنجا به بعضی معاهدات بین‌المللی که سابقاً منعقد شده بود ملحق گردیدند. کنفرانس دوم لاهه علاوه بر تکمیل کارهای کنفرانس اول ۱۳ معاهده جدید مربوط به جنگ و بی‌طرفی را به امضا رسانید.

پدیده جنگ جهانی اول و تأسیس جامعه ملل

پس از خاتمه جنگ، برای چاره‌جویی و اتخاذ تصمیم درباره مسائل عدیده‌ای که ناشی از جنگ بود، کنفرانس صلح در ۱۹۱۹ با شرکت فاتحان در پاریس تشکیل شد. در این کنفرانس ۵ معاهده با کشورهای مغلوب امضا شد: (۱) عهدنامه ورسای با آلمان (۲) عهدنامه سن ژرمن با اتریش (۳) عهدنامه نوئی با بلغارستان (۴) عهدنامه تریانون با مجارستان (۵) عهدنامه سور با عثمانی مهمترین اثر مثبت عهدنامه صلح، تأسیس جامعه ملل بود. تشکیل جامعه ملل را ویلسون رئیس جمهور وقت آمریکا در سال ۱۹۱۸ پیشنهاد نمود که مورد موافقت شرکت کنندگان کنفرانس پاریس قرار گرفت. چهار معاهده در فاصله دو جنگ جهانی مسیر تحول حقوق بین‌الملل را نشان می‌دهند که عبارتند از:

۱- کنفرانس واشنگتن و معاهده تحدید تسلیحات ۱۹۲۲ ۲- معاهدات لوکارنو ۱۹۲۵ مشتمل بر دو سند بود: یکی معاهده چند جانبه میان آلمان، بلژیک، انگلیس، فرانسه و ایتالیا و دیگری معاهدات دو جانبه میان آلمان از یک سو و هریک از کشورهای بلژیک، فرانسه، لهستان و چکسلواکی از سوی دیگر. طبق این معاهدات طرفین، سیاست متقابل عدم تجاوز را در پیش گرفتند ۳- میثاق پاریس یا بریان - کلپ ۱۹۲۸ کشورهای امضاکننده این معاهده (آلمان، آمریکا، بلژیک، فرانسه، انگلیس، ایتالیا، ژاپن، لهستان و چکسلواکی)، جنگ را به عنوان وسیله تعقیب سیاست ملی در روابط با یکدیگر تحریم کرده و متعهد شدند که اختلافات خود را تنها با وسایل مسالمت آمیز حل و فصل نمایند. ۴- پیمان عمومی داوری ۱۹۲۸.

از سال ۱۹۴۴ یعنی قبل از پیروزی قطعی متفقین، ملل متحد به فکر تأسیس جامعه ملل جدیدی افتادند که بهتر و محکمتر از سابق پی‌ریزی شده باشد. در تابستان ۱۹۴۴ طرحی در دمبرتن اکس ارائه شد و در سانفرانسیسکو یک کنفرانس بین‌المللی برای ایجاد سازمانی جدید تشکیل گردید.

مبانی حقوق بین‌الملل

مجموعاً دو جنبش اساسی در خصوص مبانی حقوق بین‌الملل وجود دارد:

(۱) مکتب اصالت اراده (مکتب حقوق وضعی)

(۲) مکتب اصالت اعیان (مکتب حقوق موضوعی)

اما قبل از ورود به بحث پیرامون این دو بینش، مکتب حقوق طبیعی را که از دید تاریخی مقدم بر این دو می‌باشد بررسی می‌کنیم.

مکتب حقوق طبیعی یا فطری

طبق نظر طرفداران این مکتب، حقوق مجموعه قواعدی است مبتنی بر عقل و فطرت آدمی که در روابط میان افراد بدون دخالت قدرتهای اجتماعی الزامی است. این قواعد که ثابت و تغییر ناپذیر می‌باشند، جنبه عام و جهانی داشته و کشورها نیز در روابط متقابل چون افراد، مکلف به رعایت آنها می‌باشند. این قواعد بدون قید حصر عبارتند از:

اصل وفای به عهد، منع تجاوز به حقوق دیگران، دفاع مشروع، آزادی و استقلال، حق حیات، طمع نداشتن به اموال دیگران، جبران خسارت ناروا، اصل حسن نیت.

مکتب حقوق طبیعی خود دارای دو گرایش است:

(۱) مکتب حقوق طبیعی کلاسیک

(۲) مکتب حقوق طبیعی جدید

مکتب حقوق طبیعی کلاسیک: رایج ترین مکتب دوران گذشته به شمار می‌آید به طوریکه بیشتر فلاسفه و دانشمندان یونان و روم معتقد به آن بوده و آن را ناشی از فطرت و طبیعت و قواعدش را، عام و تغییر ناپذیر می‌دانستند. در آغاز، علمای مسیحی حقوق طبیعی را پذیرفته و به آن جنبه الهی و آسمانی دادند. مهمترین طرفداران این مکتب فرانسوا ویتوریا و فرانسیسکو سوارز بودند. در اواخر قرن شانزدهم از توجیهات مذهبی حقوق طبیعی کاسته شد و قواعد آن صورت جدید به خود گرفت. گروسیوس عالم هندی در تغییر ماهیت حقوق طبیعی سهم بسزایی داشته است. گروسیوس به منزله بنیانگذار واقعی حقوق بین‌الملل جدید شناخته می‌شود و به نظر این دانشمند باید میان حقوق طبیعی و حقوق ارادی یا وضعی قائل به تفکیک شد. حقوق طبیعی مبتنی بر اصولی است که عقل سلیم انسانی رعایت آن را بین افراد بشر بدون دخالت قدرتهای اجتماعی ایجاب می‌کند و معتقد است که با حقوق طبیعی عقلی و اجتماعی بشر مطابقت دارند. حقوق طبیعی تغییر ناپذیر و مستقل از هرگونه اراده است و کشورها ملزم به رعایت آن می‌باشند. حقوق وضعی یا ارادی مبتنی بر اراده گروههای بشری و در عین حال تابع حقوق طبیعی است در نتیجه هیچ یک از قواعد حقوق بین‌الملل نباید با فطرت و سرشت آدمی در تضاد و تعارض باشد. به نظر گروسیوس حقوق طبیعی عبارت از اصولی است که به ما می‌شناساند که یک عمل از لحاظ اخلاقی و بر اساس مناسب یا نامناسب بودن آن با طبیعت، مشروع یا نامشروع می‌باشد.

مکتب حقوق طبیعی جدید: این نظریه مانند نظریه پیشین مبانی قواعد حقوق را عقل بشری می‌داند با این تفاوت که قائل به تغییر ناپذیری آن قواعد می‌باشد. پیروان این نظریه لویی لوفور، فرانسوی ژنی، آلبر دولاپرادل می‌باشند که قواعد حقوقی را به موازات تغییرات اجتماعی و نیازهای بشری تغییر ناپذیر می‌دانند. نظریه پردازان این مکتب با درک ضروریات اجتماعی و عوامل تاریخی، جغرافیایی و اقتصادی، قواعد حقوقی را با طبیعت انسان منطبق می‌سازند از یک سو اصول کلی حقوق طبیعی را مانند اصل وفای به عهد، اصل جبران خسارت و غیره را به عنوان اصول راهنما می‌پذیرد و از سوی دیگر، مقتضیات اجتماعی و اقتصادی را که همواره در حال تغییر و تحول هستند در تدوین قواعد حقوقی مطمع نظر قرار می‌دهند.

مکتب اصالت اراده (مکتب حقوق وضعی)

نظریات مبتنی بر اراده یک کشور یا کشورهایی که پایه و اساس حقوق بین‌الملل را تشکیل می‌دهد به وسیله طرفداران مکتب حقوقی وضعی یا ارادی از جمله موزر و مارتنس پیشنهاد شده است. بر این پایه، حقوق بین‌الملل بر اراده کشورها استوار است که همانطور که ذکر شد پیشگامان این مکتب موزر و مارتنس می‌باشند.

در نظام نوین بین‌المللی، خاستگاه اصلی مکتب اصالت اراده (رنسانس) است که این خود در معاهدات ۱۶۴۸ و ستفالی قید شده است. در مکتب اصالت اراده ۴ بینش اصلی وجود دارد:

(۱) نظریه اثبات گرایی مطلق یا نظریه اصالت اراده حقوقی

(۲) نظریه اصالت اراده یک جانبه یا نظریه تحدید ارادی

(۳) نظریه اصالت اراده مشترک

(۴) نظریه حقوق وضعی جدید یا اثبات گرایی جدید

نظریه اصالت اراده حقوقی:

نظریه اصالت اراده حقوقی بر اصل حاکمیت مطلق و محض کشورها بنا شده است. در این نظریه، قدرت یا نیروی الزامی حقوق بین‌الملل ناشی از اراده محض کشورهاست. از دید طرفداران این نظریه، قواعد حقوق بین‌الملل الزامی است زیرا بر شناسایی آن از سوی کشورها پایه‌گذاری شده است. این شناسایی یک عمل آزاد و ارادی کشورهاست.

نظریه خود محدود سازی ارادی (تحدید ارادی):

معنای نظریه خود محدود سازی ارادی یا محدود شدن قدرت یک کشور به‌وسیله خود را می‌توان در حقوق روم جستجو کرد. در اواخر قرن نوزدهم دو تن از حقوقدانان آلمانی به نام‌های ایپهرینگ و پلی‌نک تحت تأثیر فلسفه هگل بار دیگر این نظریه را زنده کردند. طبق این نظریه، هر کشوری فقط در صورتی تابع حقوق خواهد بود که خود بخواهد. هر کشوری می‌تواند قواعدی را در نظام داخلی بپذیرد و در این حالت ملزم به رعایت آن خواهد بود زیرا خود این وابستگی را پذیرفته است مانند اصل احترام به حقوق مکتسبه، اصل تفکیک قوا و... در حقوق بین‌الملل، هر کشوری می‌تواند خود، روابطش را با سایر کشورها محدود سازد و در نتیجه حقوق بین‌الملل عبارت خواهد بود از مجموعه قواعدی که کشوری در ارتباط با کشور دیگر می‌پذیرد. از سوی دیگر کشورها با قبول ارادی و اختیاری مقررات یک عهدنامه تعهدات خاصی را پذیرفته‌اند و بر اساس توافق خود، روابط خود را با سایر کشورها محدود می‌کنند. زیرا محدودیت ارادی کشورها نمایانگر تعهداتی است که آنها در مقابل یکدیگر بر عهده می‌گیرند و در نتیجه حاکمیت خود را محدود می‌سازند. این نظریه منجر به پیدایش مکاتب سیاسی و حقوقی افراطی شده است.

نظریه اصالت اراده مشترک:

نظریه اصالت اراده مشترک برای اولین بار توسط تری پل آلمانی اراده شد. به نظر وی حقوق بین‌الملل مبتنی بر اراده مشترک کشورهاست. این اراده یا به‌طور صریح (معاهدات) و یا به‌صورت ضمنی (عرف و عادات) تجلی می‌یابد. تری پل، تنها اراده یک کشور را برای ایجاد حقوق بین‌الملل کافی نمی‌داند و معتقد است که باید اراده کشورها با یکدیگر به شکل اراده واحد درآید تا حقوق بین‌الملل شکل بگیرد.

نظریه حقوق وضعی جدید:

مکتب حقوق وضعی جدید، اساس و منشأ حقوق بین‌الملل را اراده کشورها می‌داند که نظریه پرداز این مکتب آنزلیوتی می‌باشد. طرفداران این نظریه معتقدند که حقوق را یک کشور ایجاد نکرده بلکه حقوق یک واقعه اجتماعی ناشی از زندگی اجتماعی است و اراده کشورها صرفاً از جهت شکلی و صوری در تدوین قواعد حقوق لازم و ضروری است در نتیجه هر کشوری نمی‌تواند به دلخواه خود قواعد حقوقی ایجاد نماید بلکه هنگام وضع قواعد حقوقی باید ضروریات اجتماعی را در نظر بگیرد.

مکتب اصالت اعیان (حقوق موضوعی)

طبق نظریات ابراز شده در این مکتب، قواعد بین‌المللی خارج از اراده بشری بوده و مستقل از اراده خاص کشورهاست. مبنای حقوق به‌طور کلی، در واقعیتی است که خارج از اراده کشورهاست و از این روست که حقوق از یک قدرت الزام‌آور برخوردار است. در این مکتب دو نظریه اساسی وجود دارد:

(۱) نظریه محض حقوقی کلسن

(۲) نظریه جامعه شناسی حقوقی

مکتب قاعده‌گرایی (نظریه محض حقوقی کلسن)

هانس کلسن، حقوقدانان اتریشی، بانی (نظریه محض حقوقی) و بنیانگذار مکتب وین، علم حقوق را به‌طور کلی علم وظیفه می‌داند و هدف حقوق را تعیین وظایف و تکالیف افراد و جماعات می‌داند. کلسن با اعتقاد به اینکه حقوق به هیچ وجه رابطه‌ای با سایر عوامل ندارد و علمی مستقل است، نظریه خود را نظریه محض حقوقی نامیده است. به عقیده کلسن، ارزش و اعتبار و آمریت هر قاعده بستگی به قاعده بالاتر از خود دارد تا جایی که در رأس کلیه قواعد یک قاعده اصلی بنام (قاعده بنیادین) قرار گرفته است و کل نظام حقوقی با رعایت سلسله مراتب از آن پیروی می‌کند. بدون وجود قاعده بنیادین، نظام حقوقی شکل نمی‌گیرد. در نظام حقوق کلسن قاعده بنیادین، اصل وفای به عهد است که مبنای حقوق بین‌الملل قراردادی یا عرفی می‌باشد. از آنجا که کلسن یکی از طرفداران مکتب اصالت اعیان است در نتیجه عقیده رضایت ضمنی را که در مکتب اصالت اراده در مورد عرف ارائه شده، رد می‌کند و معتقد است که مبنای خصوصیت الزامی بودن عرف، عینی است. در نظام نهادهای بین‌المللی نیز که هرم قواعد و اصول وجود دارد، هر قاعده به این علت قدرت الزامی می‌یابد که بر مبنای قاعده اولیه دیگری قرار دارد نه بر اراده یک شخص حقوقی، زیرا اراده شخص حقوقی مقوله‌ای غیرواقعی می‌باشد.

مکتب جامعه‌شناسی حقوقی

امیل دورکهایم، جامعه‌شناس فرانسوی روش تحقیق در مبانی حقوق را از آگوست کنت اقتباس کرده و معتقد است که به یاری مشاهده وقایع و استفاده از تحقیقات تاریخی و آماری، شرایط زندگی اجتماعی، رابطه علیت بین حوادث را احراز کرد و قواعد حاکم بر این امور را به‌دست آورد. دو نظریه اساسی در این مکتب وجود دارد که عبارت است از نظریه همبستگی اجتماعی (نظر دوگی) و نظریه زیست‌شناختی حقوقی (نظر ژرژ سل).

نظریه همبستگی اجتماعی

لئون دوگی، با تکیه بر اصل (همبستگی اجتماعی) و با انتقاد از مفهوم شخصیت حقوقی دولت، معتقد است که حقوق، اعم از داخلی یا بین‌المللی، ناشی از زندگی اجتماعی و ضروریات زندگی در اجتماع است نه محصول اراده دولتها یا افراد. طبق نظر دوگی، دولت پدید آورنده حقوق نیست بلکه صرفاً ابراز‌کننده آن می‌باشد. همبستگی میان اعضای جامعه، آنها را به یکدیگر پیوند می‌دهد و الزامی بودن قواعد حقوقی ناشی از همین امر است.

نظریه زیست‌شناختی حقوق

ژرژ سل حقوقدان فرانسوی، نظریه بیولوژیکی یا زیست‌شناختی حقوق را ارائه داده است. حقوق از دیدگاه سل دارای خاستگاه واحد است و آن قانون بیولوژیکی یا زیست‌شناختی جوامع بشری است. حقوق، مربوط به اجتماع و ناشی از آن است و قواعدش معلول مقتضیات اجتماعی و همبستگی گروههای مختلف است. این گروهها یا اعضای جامعه بین‌المللی به‌وسیله دو اصل مهم به هم مرتبط می‌شوند: (۱) اصل همبستگی مبتنی بر تشابه (۲) اصل همبستگی مبتنی بر تقسیم کار (عدم تشابه). اصل تشابه عبارت است از: خصوصیات مشترک ظاهری میان گروههای بشری از قبیل دین واحد، زبان مشترک، نژاد مشابه، رنگ پوست یکسان. اصل تقسیم کار یا عدم تشابه: یعنی اختلاف میان گروههای بشری از حیث خصوصیات ملی و نژادی و نیاز متقابل آن گروهها به یکدیگر. هر نظام حقوقی نتیجه تلفیق این دو نوع همبستگی است. همبستگی مبتنی بر تشابه، موجبات تجانس گروههای مختلف اجتماعی را فراهم می‌آورد، حال آن که همبستگی مبتنی بر عدم تشابه موجب همکاری و تعاون بین‌المللی می‌شود.

سؤالات چهار گزینه‌ای فصل اول

- ۱- کدام یک از گزینه‌های زیر در مورد حقوق بین‌الملل صحیح می‌باشد؟
 - (۱) حقوق بین‌الملل قواعد حاکم بر روابط افراد در سطح بین‌المللی است.
 - (۲) حقوق بین‌الملل قواعد حاکم بر روابط دولتها و سازمانهای بین‌المللی است.
 - (۳) حقوق بین‌الملل قواعد حاکم بر روابط بین دولتها، سازمانهای بین‌المللی و افراد است.
 - (۴) حقوق بین‌الملل قواعد حاکم بر روابط دولتهاست.
- ۲- اصطلاح حقوق بین‌الملل اقتباس و ترجمه کلمه لاتین..... می‌باشد.

Jus gentium (۴)	Jus cogen (۳)	compremis (۲)	Jus civile (۱)
-----------------	---------------	---------------	----------------
- ۳- بنیانگذار حقوق بین‌الملل معاصر چه کسی می‌باشد؟

(۱) آنزیلوتی	(۲) گروسیوس	(۳) امانوئل کانت	(۴) بنیکر شوک
--------------	-------------	------------------	---------------
- ۴- قواعد و مقررات حقوق بین‌الملل را نخستین بار چه کسی ابراز نمود؟

(۱) گروسیوس	(۲) پوفندف	(۳) شارل روسو	(۴) تری پل
-------------	------------	---------------	------------
- ۵- کتاب حقوق جنگ و صلح اثر معروف چه کسی می‌باشد؟

(۱) واتل	(۲) بنیکر شوک	(۳) فرانسوا ویتوریا	(۴) گروسیوس
----------	---------------	---------------------	-------------
- ۶- کدام یک از دانشمندان زیر حقوق بین‌الملل را «حقوق عمومی خارجی» نامید؟

(۱) امانوئل کانت	(۲) جرمی بنتام	(۳) هگل	(۴) ژرژ سل
------------------	----------------	---------	------------
- ۷- کدام یک از دانشمندان حقوق بین‌الملل را، حقوق بین‌دول نامید:

(۱) پاسکال فیور	(۲) امانوئل کانت	(۳) جرمی بنتام	(۴) مایلی
-----------------	------------------	----------------	-----------
- ۸- اصطلاح حقوق بین‌الملل را نخستین بار چه کسی به کار برد؟

(۱) گروسیوس	(۲) جرمی بنتام	(۳) ژرژ سل	(۴) هگل
-------------	----------------	------------	---------
- ۹- کدام گزینه در مورد تعریف نهادهای بین‌المللی صحیح می‌باشد؟
 - (۱) اجتماعی است که از همکاری و همبستگی مبتنی بر منافع مشترک و نیازهای متقابل کشورها بوجود آمده.
 - (۲) نهادهایی هستند که مقررات حقوق بین‌الملل به آنها نظم خاصی بخشیده و بر آن حاکم شده است.
 - (۳) تشکلهای جمعی و قواعد تأسیسی هستند که بر اساس حقوق بین‌الملل ایجاد شده‌اند.
 - (۴) گزینه ۱ و ۲
- ۱۰- حقوق بین‌الملل چه نوع حقوقی می‌باشد؟
 - (۱) حقوق بین‌الملل حقوقی است که دوران تکامل خود را سپری می‌کند و ضمانت اجرای آن غیرمستقیم و ناکافی است.
 - (۲) حقوق بین‌الملل حقوق پیشرفته و مدرن می‌باشد.
 - (۳) حقوق بین‌الملل حقوق ابتدایی است که ضمانت اجرا ندارد.
 - (۴) حقوق بین‌الملل برتر است و بر کشورها تحمیل می‌شود.
- ۱۱- از جمله نخستین مخالفان حقوق بین‌الملل چه کسانی می‌باشند؟

(۱) پوفندرف، واتل	(۲) جان استین، هگل
(۳) فرانسوا ویتوریا، فرانسیسکو سوازر	(۴) هابس، اسپینوزا
- ۱۲- مهمترین دلایل مخالفان حقوق بین‌الملل برای رد این حقوق چیست؟
 - (۱) حقوق نظام قواعد لازم‌الاجرا است و نیاز به سازمان اقتدارات عالی‌ه دارد در حالیکه حقوق بین‌الملل فاقد چنین سازمانی است.
 - (۲) حقوق بین‌الملل دارای ضمانت اجرا مؤثر و واقعی نمی‌باشد.
 - (۳) هیچ نیروی مادی و قوه قهریه بین‌المللی اجرای قواعد بین‌المللی را تضمین نمی‌کند.
 - (۴) هر سه مورد صحیح است.

۱۳- در جامعه بین‌المللی که فاقد قوه مقننه فراکشوری است، اقتدار منبعث از چه عاملی است؟

- (۱) سازمان ملل متحد
- (۲) اراده و تراضی کشورها
- (۳) قدرت و منافع کشورها
- (۴) همکاری متقابل کشورها

۱۴- مهمترین ضمانت اجرای حقوق بین‌المللی چه عاملی می‌باشد؟

- (۱) منافع متقابل کشورها
- (۲) اراده و تراضی کشورها
- (۳) همکاری کشورها
- (۴) وجود قدرت فراکشوری

۱۵- اوپن‌هایم حقوق بین‌المللی را به چند قسمت تقسیم می‌کند؟

- (۱) دو قسمت: حقوق بین‌الملل عام - حقوق بین‌الملل خاص
- (۲) سه قسمت: عام - خاص - منطقه‌ای
- (۳) سه قسمت: عام - جهانی - خاص
- (۴) دو قسمت: حقوق بین‌المللی قبل از مسیحیت - حقوق بین‌الملل بعد از مسیحیت

۱۶- به‌طور کلی تاریخ تحول حقوق بین‌الملل به چند دوره تقسیم می‌شود؟

- (۱) چهار دوره
- (۲) شش دوره
- (۳) پنج دوره
- (۴) سه دوره

۱۷- اولین پدیده استرداد مجرمین:

- (۱) در قرون وسطی - در معاهدات وستفالی
- (۲) در عصر جدید در معاهدات پاریس ۱۸۷۳
- (۳) در دوران معاصر - در معاهدات چهارگانه ژنو در مورد حقوق جنگ
- (۴) در دوران باستان - در معاهده صلح و اتحاد بین رامسس دوم مصری و هاتوسیلی دوم هیتی

۱۸- اهمیت یونان باستان در تحول حقوق بین‌الملل از چه جهتی می‌باشد؟

- (۱) از جهت وجود مراکز مختلف تجاری
- (۲) گسترده‌گی سرزمین و داشتن قدرت متمرکز
- (۳) توسعه روابط میان دولت - شهرهای مستقل آن
- (۴) ایجاد و برقراری روابط یا سرزمینهای دیگر

۱۹- در حقوق روم *Fatiales* به چه معنایی بود؟

- (۱) حقوق حاکم بر روابط فیما بین امپراطوری روم با مستعمرات خود
- (۲) حقوق حاکم بر سازمان روابط خارجی که توسط روحانیون پایه‌گذاری شد که رسیدگی به مراسم و تشریفات مربوط به معاهدات و امور سفارت و استرداد مجرمین بود.

(۳) حقوق حاکم بر روابط فیما بین رومیان و سایر کشورها

(۴) حقوق و مقررات جنگی رومیان

۲۰- در کدام یک از دوران تاریخ حقوق بین‌الملل نظریه جنگ عادلانه یا مشروع ابداع گردید؟

- (۱) قرون وسطی
- (۲) عصر جدید
- (۳) دوران باستان
- (۴) دوره معاصر

۲۱- در میان معاهداتی که روم با سایر کشورها منعقد نمود، کدام یک از اهمیت خاصی برخوردار است؟

- (۱) معاهدات منعقد با کارتاژ
- (۲) معاهده صلح و اتحاد با یونان
- (۳) معاهدات صلح و اتحاد رامسس دوم و هاتوسیلی
- (۴) معاهدات مربوط به استرداد مجرمین

۲۲- شکل واحد کشورهای اروپایی در قرون وسطی ناشی از چه عاملی بود؟

- (۱) دین مسیحیت
- (۲) جنبه جهانی کلیسا
- (۳) وجود نظام ملوک الطوائفی
- (۴) مرکزیت قدرت و پاپ

۲۳- جنگهای صلیبی در چند مرحله انجام شد و از چه قرن تا چه قرن طول کشید؟

- (۱) در شش مرحله از قرن ۱۱ تا قرن ۱۲
- (۲) در هفت مرحله از قرن ۱۱ تا قرن ۱۳
- (۳) در چهار مرحله از قرن ۱۴ تا قرن ۱۶
- (۴) در هشت مرحله از قرن ۱۱ تا قرن ۱۳

۲۴- نتیجه اولیه جنگهای صلیبی در قرون وسطی چه بود؟

- (۱) اقتدار بشریت نظام ملوک الطوائفی
- (۲) گسترش و توسعه اسلام
- (۳) تزلزل نظام ملوک الطوائفی و خاتمه پیروزی مسیحیت
- (۴) پدید آمدن اصل موازنه سیاسی در اروپا

۲۵- اصل موازنه سیاسی در کدام یک از دوران تاریخ تحول حقوق بین‌الملل بوجود آمد و جانشین کدام اصل و عقیده گردید؟

- (۱) در دوران اصل جدید جانشین عقیده جامعه مشترک گردید.
- (۲) در دوران قرون وسطی جانشین عقیده جامعه مشترک گردید.
- (۳) در دوران عصر جدید جانشین عقیده نظام ملوک الطوائفی گردید.
- (۴) در دوران عصر جدید جانشین عقیده قدرت خطرناک و نامحدود گردید.

۲۶- دو واقعه مهم قرن هجدهم (عصر جدید) که در تحول و تکامل حقوق بین‌الملل سهم بسزائی داشت؟

- (۱) ظهور اسلام - کشف آمریکا
- (۲) قیام مردم آمریکای شمالی - انقلاب کبیر فرانسه
- (۳) جنگهای سی ساله اروپا - عهدنامه ورسای
- (۴) قیام مردم فرانسه و انقلاب آمریکا

۲۷- کدام یک از کشورهای زیر از امضا کنندگان اتحاد مقدس نمی‌باشند؟

- (۱) پروس
- (۲) روسیه
- (۳) انگلیس
- (۴) فرانسه

۲۸- دکترین مونرو مبتنی بر چه اصلی بود؟

- (۱) اصل عدم مداخله آمریکا در اروپا
- (۲) اصل عدم مداخله اروپا در آمریکا
- (۳) اصل همکاری متقابل آمریکا و اروپا
- (۴) اصل موازنه سیاسی بین اروپا و آمریکا

۲۹- شکست اتحاد مقدس با اعلام چه اصلی به ظهور رسید؟

- (۱) اصل موازنه سیاسی
- (۲) اصل عدم مداخله اروپا در آمریکا
- (۳) اصل ملیتها
- (۴) اصل مشروعیت جنگ

۳۰- اولین کنفرانس‌های صلح لاهه در چه سالی و به پیشنهاد چه کسی برگزار شد؟

- (۱) ۱۸۹۹ - به پیشنهاد نیکلای دوم، امپراتور روسیه
- (۲) ۱۸۹۹ - به پیشنهاد مونرو
- (۳) ۱۹۰۷ - به پیشنهاد نیکلای دوم، امپراتور روسیه
- (۴) ۱۸۰۹ - به پیشنهاد امپراتور روسیه

۳۱- کدام یک از عبارات زیر از مسائل مورد توافق در کنفرانس لاهه محسوب نمی‌شود؟

- (۱) تهیه و تنظیم قوانین و رسوم جنگهای زمینی
- (۲) تأسیس دیوان دائم داوری به عنوان مرجع صلاحیتدار برای جلوگیری از جنگ از راه اقدامات اصلاحی
- (۳) انعقاد عهدنامه مربوط به حقوق جنگ و رفتار با اسیران جنگی و مجروحین
- (۴) اجرای عهدنامه ۱۸۶۴ ژنو در زمینه جنگ زمینی.

۳۲- در اولین کنفرانس صلح لاهه چند کشور شرکت نمودند؟

- (۱) ۴۵ کشور
- (۲) ۳۶ کشور
- (۳) ۲۴ کشور
- (۴) ۲۶ کشور

۳۳- دومین کنفرانس صلح لاهه در چه سالی و با شرکت چند کشور تشکیل شد؟

- (۱) در سال ۱۸۹۹، با شرکت ۲۶ کشور
- (۲) در سال ۱۹۰۷، با شرکت ۴۴ کشور
- (۳) در سال ۱۹۰۷، با شرکت ۵۴ کشور
- (۴) در سال ۱۹۰۱، با شرکت ۴۵ کشور

۳۴- در کنفرانس دوم صلح لاهه، چند معاهده به امضای طرفین رسید؟

- (۱) ۱۳ معاهده
- (۲) ۱۲ معاهده
- (۳) ۱۵ معاهده
- (۴) هیچکدام

۳۵- مهمترین اثر مثبت کنفرانس دوم صلح لاهه چه بود؟

- (۱) به توافق رسیدن کشورها و تنوع و وسعت قراردادهای به توافق رسیده
- (۲) تأسیس دیوان دائم داوری به عنوان مرجع صلاحیتدار برای جلوگیری از جنگ از راه اقدامات اصلاحی
- (۳) القاعده کثیری از کشورهای جهان به بعضی از معاهدات بین‌الملل که سابقاً در این کنفرانس منعقد شده بود.
- (۴) حاکم بودن روح آزادی و بشر دوستی در بین نمایندگان کشورها

۳۶- پس از جنگ جهانی اول عهدنامه ورسای با چه کشوری توسط فاتحین به امضا رسید؟

- (۱) اتریش
- (۲) آلمان
- (۳) مجارستان
- (۴) عثمانی

۳۷- فاتحین جنگ جهانی اول، به ترتیب قراردادهای سن ژرمن، نوئی، تریانون، سور با چه کشورهایی به امضا رسانده شد؟

- (۱) آلمان، مجارستان، بلغارستان، اتریش
- (۲) مجارستان، اتریش، بلغارستان، عثمانی
- (۳) اتریش، مجارستان، آلمان، عثمانی
- (۴) اتریش، بلغارستان، مجارستان، عثمانی

۳۸- مهمترین اثر مثبت عهدنامه‌های صلح چه بود؟

- (۱) تحدید قدرت متجاوزان جنگ
- (۲) ایجاد وحدت در اروپا
- (۳) انعقاد ۱۳ معاهده
- (۴) تأسیس جامعه ملل

۳۹- پیشنهاد تشکیل جامعه ملل را چه کسی ابراز نمود؟ و در چه سالی؟

- (۱) ویلسون رئیس جمهور آمریکا و در سال ۱۹۱۸
- (۲) در بهبوه جنگ جهانی اول توسط پاپ بنوای پانزدهم در پیام اوت ۱۹۱۷
- (۳) در کنفرانسهای صلح ورسای توسط فاتحین
- (۴) ویلسوندر سال ۱۹۱۹

۴۰- کنفرانس واشنگتن در چه سالی و در چه زمینه‌ای به امضا رسید؟

- (۱) در سال ۱۹۲۵ مبنی بر اینکه کشورها سیاست عدم تجاوز را در پیش بگیرند.
- (۲) در سال ۱۹۲۸. تحریم جنگ
- (۳) در سال ۱۹۲۲. در زمینه تحدید تسلیحات
- (۴) در سال ۱۹۳۰. در زمینه عضویت آلمان در جامعه ملل

۴۱- در فاصله بین دو جنگ جهانی چند قرارداد مسیر تحول حقوق بین‌الملل را نشان می‌دهد؟

- (۱) سه قرارداد - قرارداد تحدید تسلیحات
- (۲) چهار قرارداد - قراردادهای واشنگتن، لوکارنو، میثاق پاریس و پیمان عمومی داوری
- (۳) دو قرارداد - قرارداد لوکارنو، بریان - کلوگ، پیمان عمومی داوری
- (۴) پنج قرارداد - قرارداد واشنگتن، لوکارنو، بریان - کلوگ، پیمان عمومی داوری، اتحاد مقدس.

۴۲- در کدام قرارداد، امضا کنندگان جنگ را به عنوان وسیله تعقیب سیاست ملی در روابط با یکدیگر تحریم کردند؟

- (۱) معاهده صلح ورسای
- (۲) قرارداد لوکارنو
- (۳) میثاق جامعه ملل
- (۴) میثاق پاریس یا بریان - کلوگ

۴۳- طرح تأسیس سازمان ملل متحد در کدام کنفرانس ارائه شد؟

- (۱) کنفرانس یالیا
- (۲) کنفرانس سانفرانسیسکو
- (۳) منشور آتلانتیک
- (۴) کنفرانس دمبارتن اکس

۴۴- در بینش اساسی مبانی حقوق بین‌الملل کدام است؟

- (۱) مکتب حقوق طبیعی، مکتب تاریخی
- (۲) مکتب اصالت اراده، مکتب اصالت اعیان
- (۳) مکتب اصالت اراده مشترک، مکتب حقوق وضعی
- (۴) مکتب قاعده گرایی، مکتب جامعه شناسی حقوقی

۴۵- طبق طرفداران این مکتب، حقوق مجموعه قواعدی است مبتنی بر عقل و فطرت آدمی

- (۱) مکتب حقوق وضعی
- (۲) مکتب اصالت اعیان
- (۳) مکتب حقوق طبیعی
- (۴) مکتب موضوعی

۴۶- مکتب حقوق طبیعی دارای چه گرایشهایی می‌باشد؟

- (۱) مکتب تحدید ارادی، اراده مشترک
- (۲) مکتب طبیعی کلاسیک، مکتب طبیعی جدید
- (۳) مکتب اصالت اراده، مکتب اصالت اعیان، جامعه شناسی حقوقی
- (۴) هیچکدام

۴۷- مهمترین طرفداران مکتب حقوق طبیعی چه کسانی می‌باشند؟

- (۱) هابس، اسپینوزا
- (۲) ویتوریا، سوارز
- (۳) ایپهرینگ، یلی تک
- (۴) گروسسیس، واتل

۴۸- کدام یک از دانشمندان زیر در تغییر ماهیت حقوق طبیعی سهم بسزایی داشته‌اند؟

- (۱) ویتوریا
- (۲) سوارز
- (۳) گروسسیس
- (۴) واتل

۴۹- نظریه مسئولیت بین‌الملل کشورها را اولین بار چه کسی ابراز نمود؟

- (۱) بنیکر شوک
- (۲) آنزیولی
- (۳) پوفندرف
- (۴) گروسسیس

- ۵۰- مهمترین طرفداران مکتب حقوق طبیعی جدید چه کسانی بودند؟
 (۱) لویی لوفور، فرانسوا ژنی، آلبر دولار ادل
 (۲) گروسیوس، سوارز، ویتوریا
 (۳) تری پل، آنزیلوتی، اوپن هایم
 (۴) ایپهرینگ و پلی نک
- ۵۱- مشهورترین و مهمترین اثر گروسیوس چه کتابهایی می باشد؟
 (۱) دریای آزاد
 (۲) مقدمه ای بر اصول اخلاقی و قانونگذاری
 (۳) حقوق جنگ و صلح
 (۴) هیچکدام
- ۵۲- بر طبق کدام یک از مکاتب زیر، حقوق بین الملل بر اراده کشور استوار است؟
 (۱) مکتب حقوقی طبیعی
 (۲) مکتب اصالت اعیان
 (۳) مکتب جامعه شناسی حقوقی
 (۴) مکتب حقوق وضعی
- ۵۳- پیشگامان مکتب اصالت اراده چه کسانی می باشند؟
 (۱) تری پل، آنزیلوتی، اوپن هایم
 (۲) موزر و مارتنس
 (۳) ایپهرینگ و پلی نک
 (۴) هگل، ژرژ سل
- ۵۴- خاستگاه اصلی مکتب اصالت اراده چه دورانی است و در چه معاهداتی قید شده است؟
 (۱) دوران باستان، معاهده اروپا
 (۲) دوران رنسانس، معاهدات وستفالی
 (۳) دوران جدید، اولین کنفرانسهای صلح لاهه
 (۴) دوران بعد از جنگ جهانی اول، میثاق جامعه ملل
- ۵۵- چند بینش اصلی در مکتب اصالت اراده وجود دارد؟
 (۱) سه بینش: نظریه اثبات گرایی، نظریه تحدید ارادی، نظریه اصالت اراده مشترک
 (۲) چهار بینش: نظریه اراده مشترک، نظریه حقوق وضعی جدید، نظریه اثبات گرایی مطلق، نظریه تحدید ارادی
 (۳) پنج بینش: جامعه شناس حقوقی، زیست شناس حقوق، مکتب موضوعی، اصالت اراده مشترک، نظریه اصالت اعیان
 (۴) دو بینش: نظریه حقوق وضعی، نظریه حقوق موضوعی
- ۵۶- کدام یک از نظریات زیر بر اصل حالیت مطلق و محض کشورها بنا شده است؟
 (۱) نظریه تحدید اراده
 (۲) نظریه اراده مشترک
 (۳) نظریه اصالت اراده حقوقی
 (۴) نظریه حقوق وضعی جدید
- ۵۷- مهمترین نظریه پردازان بینش تحدید ارادی چه کسانی بودند و تحت تأثیر چه دانشمندی این نظریه را ابراز نمودند؟
 (۱) آنزیلوتی، اوپن هایم تحت تأثیر فلسفه ژرژ سل
 (۲) پوفندر، واتل تحت تأثیر فلسفه هوگو گروسیوس
 (۳) امیل دورکهایم تحت تأثیر فلسفه آگوست کنت
 (۴) ایپهرینگ و پلی نک تحت تأثیر فلسفه هگل
- ۵۸- کدام یک از نظریات زیر موجب پیدایش مکاتب حیاتی و حقوقی افراطی شده است؟
 (۱) نظریه تحدید ارادی
 (۲) نظریه اثبات گرایی مطلق
 (۳) نظریه حقوق وضعی جدید
 (۴) نظریه قاعده گرایی
- ۵۹- نظریه اصالت اراده مشترک برای اولین بار توسط چه کسی ابراز گردید؟
 (۱) آنزیلوتی
 (۲) تری پل
 (۳) هانس کلسن
 (۴) ژرژ سل
- ۶۰- بنیانگذار مکتب حقوق وضعی جدید چه کسی می باشد؟
 (۱) تری پل
 (۲) امیل دورکهایم
 (۳) آنزیلوتی
 (۴) هانس کلسن
- ۶۱- کدام مکتب منشأ اصلی حقوق را اراده دولتها ندانسته، آن را ناشی از مقتضیات زندگی اجتماعی می داند؟
 (۱) مکتب اصالت اعیان
 (۲) مکتب حقوق موضوعی
 (۳) مکتب جامعه شناس حقوقی
 (۴) مکتب حقوق وضعی جدید
- ۶۲- مطابق کدام یک از مکاتب زیر قواعد بین الملل از اراده بشری بوده و مستقل از اراده خاص کشورهاست؟
 (۱) مکتب اصالت اعیان
 (۲) مکتب اصالت اراده
 (۳) مکتب جامعه شناسی حقوقی
 (۴) مکتب حقوق طبیعی
- ۶۳- چه کسی نظریه پرداز « نظریه محض حقوق » بوده است؟
 (۱) دولا پرادل
 (۲) لویی لوفور
 (۳) هانس کلسن
 (۴) آنزیلوتی

۶۴- نظریه محض حقوقی بیان‌کننده چه موضوعی است؟

- (۱) حقوق بین‌الملل به مثابه حقوق جامعه بین‌الملل نظام حقوقی است که عملکرد و صلاحیت کشورها را معین می‌کند.
 - (۲) حقوق به هیچ وجه رابطه‌ای با سایر عوامل ندارد و علمی مستقل است.
 - (۳) مبنای قواعد حقوق خارج از اراده بشری بوده و مستقل از اراده خاص کشورهاست.
 - (۴) هدف حقوق تعیین وظایف و تکالیف افراد و جماعات است.
- ۶۵- در مکتب اصالت اعیان، نظریه «قاعده بنیادین» را چه کسی ابراز نمود و این نظریه مضمن چه اصلی می‌باشد؟
- (۱) امیل دورکهایم - اصل پایگاه اجتماعی حقوقی
 - (۲) ژرژ سل - اصل حسن نیت
 - (۳) کلسن - اصل وفای به عهد
 - (۴) آنزیلوتی - به اصل نظام هرمی شکل اصول و قواعد

۶۶- از نظر کلسن، مبنای خصوصیت الزامی بودن معرف چیست؟

- (۱) مبنای خصوصیت الزامی بودن معرف اصل وفای به عهد است.
 - (۲) عینی است.
 - (۳) خارج از اراده کشورهاست ولی قدرت کشورها آن را تحت تأثیر قرار می‌دهد.
 - (۴) نظام هرمی شکل اصول و قواعد است
- ۶۷- این مکتب با الهام از نظریات جامعه شناختی آگوست کنت و امیل دورکهایم تأسیس شد؟
- (۱) مکتب قاعده گرایی
 - (۲) مکتب زیست شناختی حقوقی
 - (۳) مکتب جامعه شناسی حقوقی
 - (۴) مکتب اصالت اعیان
- ۶۸- اولین شخصی که از مفهوم حقوقی انتقاد می‌کند و مفاهیم حاکمیت و شخصیت حقوقی دوست را رد می‌کند چه کسی می‌باشد؟
- (۱) ژرژ سل
 - (۲) لئون روگی
 - (۳) آنزیلوتی
 - (۴) امیل دورکهایم
- ۶۹- کدام دسته از حقوق‌دانان از نظریه پردازان مشهور مکتب جامعه شناسی حقوقی بوده‌اند؟
- (۱) لئون دوگی و ژرژ سل
 - (۲) آنزیلوتی، اوپن هام
 - (۳) ایپهرینگ، یلی نک
 - (۴) امیل دورکهایم، آگوست کنت
- ۷۰- از نظر ژرژ سل، اعضای جامعه بین‌المللی به وسیله چه اصولی به هم مربوط می‌شوند؟
- (۱) اصل همبستگی مبتنی بر تشابه
 - (۲) اصل همبستگی مبتنی بر تشابه و اصل همبستگی مبتنی بر عدم تقسیم کار
 - (۳) اصل همبستگی مبتنی بر تقسیم کار
 - (۴) اصل همبستگی مبتنی بر تشابه و اصل همبستگی مبتنی بر تقسیم کار

مفهوم کلی حقوق بین‌الملل

۷۱- از نظر برابری و گره‌اردفن گلان مهم‌ترین دلایل اطاعت دولت‌ها از حقوق بین‌الملل کدام است؟ (آزاد- روابط بین‌الملل - ۸۱)

- (۱) ترس از به کارگیری زور از سوی برخی بالا دست‌ها - کسب اعتبار بین‌المللی
- (۲) عادت به قبول - افکار جهانی
- (۳) ضرورت پذیرش نظم و امنیت - زیان‌های مصلحت‌آمیز
- (۴) رضایت در اطاعت - نفع شخصی روشن

۷۲- اصطلاح جامعه جهانی (International Community) اولین بار در کدام یک از آرای دیوان بین‌المللی دادگستری و قضایای مطروحه در آن مورد توجه قرار گرفت؟

(سراسری - ۸۱)

- (۱) تنگه کورفو
 - (۲) عبور از سرزمین هند
 - (۳) بارسلونا تراکشن
 - (۴) فعالیت‌های نظامی و شبه نظامی آمریکا در نیکاراگوئه
- ۷۳- بن‌تام تحت تأثیر نظر کدام یک از اندیشمندان اصطلاح حقوق بین‌الملل را مطرح کرد؟ (آزاد - ۸۱)
- (۱) سوارز
 - (۲) گروسیوس
 - (۳) ویتوریا
 - (۴) واتل

۷۴- حقوق بین‌الملل عمومی ناظر بر روابط بین:

- (۱) دولت‌ها و افراد کشورهای بیگانه است.
- (۲) دولت‌ها و سازمان‌های بین‌المللی است.
- (۳) اشخاص و نهادهای حقوقی است.
- (۴) همه موارد مذکور

۷۵- گزینه صحیح کدام است؟

(آزاد- روابط بین‌الملل - ۸۲)

- (۱) همه دولت‌ها از برابری مبتنی بر حاکمیت برخوردارند.
- (۲) به رغم تفاوت‌های اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و .. دولت‌ها حقوق و وظایف برابر دارند.
- (۳) هر دولت موظف است تعهدات بین‌المللی خود را با حسن نیت انجام دهد.
- (۴) همه موارد

۷۶- کدام حقوق‌دانان با الهام از تئوری Jus inter gentes حقوق بین‌الملل را در مقابل حقوق داخلی قرار داده است؟

(سراسری - ۷۹)

- (۱) گروسیوس (۲) بنتام (۳) زوک (۴) کانت
- (۱) این حقوق‌دانان به عنوان پدر و مؤسس حقوق بین‌الملل شناخته می‌شود؟ (سراسری - روابط بین‌الملل - ۸۲)
- (۱) هانس کلسن (۲) امانوئل کانت (۳) ژرژ سل (۴) هوگو گروسیوس
- (۱) کتاب «حقوق جنگ و صلح» متعلق به کدام نویسنده است؟ (سراسری - روابط بین‌الملل - ۷۹)
- (۱) بینکر شوک (۲) ریچارد زوج (۳) سوارز (۴) هوگو گروسیوس

۷۹- چه کسی در تعریف حقوق بین‌الملل می‌گوید: «مجموعه‌ای از اصول و عرف‌هاست که به گونه‌ای مؤثر به عنوان تعهدات الزام‌آور مورد قبول تابعان حقوق بین‌الملل قرار گرفته باشد»؟

(سراسری - روابط بین‌الملل - ۷۹)

- (۱) آنزیلوتی (۲) اوپن‌هایم (۳) برایلی (۴) گرهارد فن گلان
- (۱) حقوق داخلی کشورهای انگلوساکسون (۲) فرهنگ و سازمان سیاسی غرب (۳) حقوق رومی (۴) هیچ‌کدام

۸۱- کدام شخصیت را به عنوان پدر حقوق بین‌الملل لقب داده‌اند؟

(آزاد- روابط بین‌الملل - ۷۹)

- (۱) هوگو گروسیوس (۲) جان سلدن (۳) کانت (۴) هیچ‌کدام
- (۱) از جهت مبنا و ماهیت حقوق به دو شاخه زیر تقسیم گردیده است؟ (آزاد- روابط بین‌الملل - ۸۰)
- (۱) حقوق داخلی و خارجی (۲) حقوق طبیعی و حقوق وضعی (۳) حقوق الهی و حقوق عرفی (۴) همه موارد

۸۳- از لحاظ هدف و موضوع حقوق به دو رشته تقسیم گردیده است:

(آزاد- روابط بین‌الملل - ۸۰)

- (۱) حقوق عرفی و حقوق قراردادی (۲) حقوق مدنی و حقوق کیفری (۳) حقوق عمومی و حقوق خصوصی (۴) هیچ‌کدام
- (۱) حقوق بین‌الملل محصول داد و ستد دولت‌ها در عرصه مناسبات و رقابت‌ها و کشمکش‌های بین‌المللی است. (آزاد- روابط بین‌الملل - ۸۰)
- (۲) حقوق بین‌الملل اراده قدرت‌های بزرگ است.
- (۳) حقوق بین‌الملل محصول قراردادهای بین‌المللی است.
- (۴) همه موارد

۸۵- حقوق بین‌الملل عمومی مجموعه قواعدی است که بر حاکم است.

(سراسری - ۸۰)

- (۱) روابط میان اعضای جامعه بین‌المللی (۲) روابط میان دولت‌ها (۳) روابط میان ملت‌ها (۴) سازمان‌های بین‌المللی
- (۱) مهم‌ترین عامل پیروی و رعایت قوانین بین‌المللی از طرف دولت‌ها کدام است؟ (سراسری - روابط بین‌الملل - ۸۳)
- (۱) ضرورت (۲) افکار جهانی (۳) نفع شخصی روشن (۴) زیان‌های مصلحت‌آمیز

۸۷- اصطلاح «حقوق بین‌الملل» نخستین بار توسط چه کسی بیان شد؟

(سراسری - روابط بین‌الملل - ۸۳)

- (۱) گروسیوس (۲) جرمی بنتام (۳) اوپن‌هایم (۴) بینکر شوک

۸۸- عبارت درست را انتخاب کنید.

- (۱) اشخاص حقوق بین‌الملل، فقط دولت‌ها هستند.
 (۲) افراد به موجب حقوق بین‌الملل دارای حق و تکلیف هستند.
 (۳) افراد از نظر بین‌المللی، مسئول شناخته نمی‌شوند.
 (۴) افراد می‌توانند برای فرار از مسئولیت به عذر دستور مافوق متوسل شوند.

۸۹- تفاوت اساسی حقوق بین‌الملل کلاسیک و مدرن در کدام مورد صدق می‌کند؟

- (۱) پیدایش سازمان‌های بین‌المللی
 (۲) پیدایش کشورهای جدید
 (۳) گسترش دامنه آن
 (۴) نهادینه شدن قواعد حقوق بین‌الملل

۹۰- کدام شخصیت را به عنوان پدر حقوق بین‌الملل لقب داده‌اند؟

- (۱) هوگو گروسیوس (۲) جان سلدن (۳) کانت (۴) هیچ‌کدام

۹۱- کدام گزینه صحیح‌تر است؟

- (۱) حقوق بین‌الملل عمومی ناظر بر روابط بین دولت‌ها و سازمان‌های بین‌المللی است.
 (۲) حقوق بین‌الملل عمومی ناظر بر روابط بین دولت‌ها است.
 (۳) حقوق بین‌الملل عمومی ناظر بر روابط سازمان‌های بین‌المللی است.
 (۴) حقوق بین‌الملل عمومی ناظر بر روابط افراد است.

۹۲- بند ۱ ماده ۱۳ منشور سازمان ملل، کمیسیون حقوق بین‌الملل را مشتمل بر می‌داند.

- (۱) ۲۲ حقوق‌دان برای بسط حقوق بین‌کشورها
 (۲) ۲۷ قاضی برای رسیدگی به اختلاف دولت‌ها
 (۳) ۳۰ نماینده نظام‌های قضایی کشورها برای رسیدگی به منشور
 (۴) ۳۴ حقوق‌دان برای تدوین عرف و توسعه تدریجی حقوق بین‌الملل

۹۳- کمیسیون حقوق بین‌الملل در چه سالی تأسیس و چند عضو دارد؟

- (۱) ۱۹۴۴-۱۵ (۲) ۱۹۴۷-۳۴ (۳) ۱۹۴۷-۱۵ (۴) ۱۹۴۹-۲۵

۹۴- طبق نظر ژرژ سل کدام یک از نهادهای زیر تابع مستقیم و اصلی حقوق بین‌الملل هستند؟

- (۱) دولت‌ها
 (۲) سازمان‌های بین‌المللی بین‌الدولی
 (۳) سازمان‌های بین‌المللی غیردولتی
 (۴) افراد حقیقی

۹۵- کدام متفکر فقط فرد را تابع حقوق بین‌الملل می‌داند؟

- (۱) آنریلوتی (۲) تریپل (۳) سل (۴) کلسن

تاریخ تحول حقوق بین‌الملل

۹۶- کدام یک از معاهدات زیر اولین عناصر تشکیل‌دهنده «حقوق عمومی اروپایی» تلقی می‌شود؟

- (۱) صلح ۱۸۹۹ (۲) صلح ۱۹۰۷ (۳) وستفالی (۴) مروارید

۹۷- کدام معاهده زمینه تشکیل اتحادیه اروپا (۱۹۹۱) را به وجود آورد؟

- (۱) ماستریخت (۲) پاریس (۳) رم (۴) ژنو

۹۸- رومی‌ها کدام دسته از قواعد را ایجاد نمودند؟

- (۱) Jus inter gentes (۲) Lex mercatoria (۳) Jus naturale (۴) Jus gentium

۹۹- دایرکتوآر Directoire اروپایی پس از شکست کدام کشور ایجاد شد؟

- (۱) روسیه (۲) اتریش (۳) فرانسه (۴) پروس

۱۰۰- در امپراطوری روم، Jusfetiale به چه معنایی بود؟

- (۱) حقوق ملل
 (۲) حقوق جنگ
 (۳) حقوق حاکم بر روابط فیما بین رومیان و سایرین
 (۴) بخش حقوقی دبیرخانه

- ۱۰۱- کدام یک از کشورهای زیر در دایرکتوآر اروپایی شرکت نداشت؟
 (۱) پروس (۲) اتریش (۳) فرانسه (۴) روسیه (آزاد- ۸۲)
- ۱۰۲- کدام یک از موارد زیر جزء «حقوق لاهه» محسوب می‌شود؟
 (۱) بهبود وضعیت مجروحان و بیماران نیروهای مسلح
 (۲) عدم رفتار غیر انسانی با اسرای جنگی
 (۳) حمایت از مردم غیر نظامی در مخاصمات مسلحانه بین‌المللی
 (۴) رعایت قوانین و عرف‌های جنگی (آزاد- ۸۲)
- ۱۰۳- معاهده مروارید در ۱۲۹۲ قبل از میلاد میان رامسس دوم و کدام پادشاه منعقد شد؟
 (۱) آمونفیس (۲) پارس (۳) مقدونیه (۴) هیتی‌ها (سراسری- ۷۹)
- ۱۰۴- کدام معاهده اولین عنصر تشکیل‌دهنده «حقوق عمومی اروپایی» را مطرح کرده است؟
 (۱) بریان- کلوگ (۲) لوکارنو (۳) وستفالی (۴) لاهه (سراسری- ۷۹)
- ۱۰۵- به موجب قرارداد ۱۹۲۹ لاتران کدام مورد پدیدار شد؟
 (۱) جزایر هبریدنو (۲) درجه نظامی سلحشوران حاکم مالت
 (۳) دولت شهر واتیکان (۴) کشور لیختن اشتاین، موناکو، سن مارینو (سراسری- روابط بین‌الملل- ۷۹)
- ۱۰۶- مهم‌ترین میراث معاهده صلح ورسای از دیدگاه روابط بین‌الملل:
 (۱) تأسیس جامعه ملل است. (۲) نفی جنگ است.
 (۳) تحمیل غرامات جنگی به آلمان است. (۴) همه موارد (آزاد- روابط بین‌الملل- ۷۹)
- ۱۰۷- این دوره از تاریخ را به عنوان نظام «توازن قوا» می‌شناسند:
 (۱) ۱۹۴۵-۱۹۱۴ (۲) ۱۸۹۹-۱۹۱۴
 (۳) ۱۹۱۴-۱۸۴۸ (۴) هیچ کدام (آزاد- روابط بین‌الملل- ۷۹)
- ۱۰۸- نتیجه معاهده ۱۹۲۹ لاتران به چه بود؟
 (۱) بی‌طرفی لوکزامبورگ مورد تصویب قرار گرفت.
 (۲) دولت‌های لیختن اشتاین، سن مارینو و موناکو مستقل اعلام شدند.
 (۳) دولت شهر واتیکان به عنوان دولتی مستقل و حاکم به رسمیت شناخته شد.
 (۴) توافقی در پذیرش حاکمیت مشترک انگلیس و فرانسه برای لودوفاسان حاصل شد. (آزاد- روابط بین‌الملل- ۷۹)
- ۱۰۹- پیمان بریان- کلوگ بین کدام کشورها منعقد گردید و موضوع آن چه بود؟
 (۱) بین آمریکا و انگلستان در مورد کمک‌های متقابل
 (۲) بین آمریکا و شوروی در مورد خودداری از حمله به یکدیگر
 (۳) بین آمریکا و فرانسه در مورد ممنوعیت جنگ
 (۴) بین فرانسه و آلمان در مورد مستعمرات آلمان و آفریقا (آزاد- ۷۹)
- ۱۱۰- موضوع «عدم تعرض و تجاوز» در چه قراردادی پیش‌بینی شده است؟
 (۱) اسلو ۱۹۷۲ و ژنو ۱۹۵۸ (۲) توکیو ۱۹۶۳
 (۳) شیکاگو ۱۹۴۴ (۴) لوکارنو ۱۹۲۵ و بریان کلوگ ۱۹۲۸ (سراسری- روابط بین‌الملل- ۷۹)
- ۱۱۱- دیوان دائمی داوری توسط کدام یک از معاهدات زیر ایجاد شد؟
 (۱) ۱۹۰۷ لاهه (۲) ۱۹۲۵ لوکارنو
 (۳) پاریس (میثاق بریان- کلوگ) (۴) میثاق جامعه ملل (سراسری- ۷۳)
- ۱۱۲- معاهدات وستفالی متشکل از معاهدات زیر هستند:
 (۱) دو معاهده دو جانبه (۲) سه معاهده چند جانبه
 (۳) دو معاهده چند جانبه (۴) سه معاهده دو جانبه (سراسری- ۷۴)

- ۱۱۳- اصل عام تحریم استفاده از زور به صورت زیر متحول شده است:
 (۱) پیمان بریان کلگ، منشور سازمان ملل، قطع‌نامه‌های سازمان ملل
 (۲) خواست دولت‌ها، منشور، قطع‌نامه تجاوز
 (۳) عملکرد سازمان ملل، پیمان آتلانتیک و صلح ورسای
 (۴) منشور، قطع‌نامه تجاوز و درخواست شورای امنیت
 (سراسری- ۷۵)
- ۱۱۴- تأسیس دیوان بین‌المللی داوری برای نخستین بار در پی کدام کنفرانس تأسیس شد؟
 (۱) صلح پاریس در ژانویه ۱۹۱۹
 (۲) صلح لاهه در ژوئن ۱۹۰۷
 (۳) صلح لاهه در ۱۸ مه ۱۹۱۹
 (۴) کنگره وین در سپتامبر ۱۸۱۴
 (سراسری- ۷۷)
- ۱۱۵- استفاده از زور به موجب کدامیک تحریم شده است؟
 (۱) پیمان بریان کلگ (۱۹۲۸) موسوم به معاهده پاریس
 (۲) میثاق جامعه ملل
 (۳) پیمان ناتو
 (۴) پیمان منع آزمایش سلاح‌های اتمی
 (آزاد- ۷۶)
- ۱۱۶- تأسیس مفهوم دولت - ملت نتیجه قرارداد صلح زیر است:
 (۱) قرارداد صلح ورسای ۱۹۱۹
 (۲) قرارداد صلح پاریس ۱۸۵۴
 (۳) قرارداد صلح وستفالی ۱۶۴۸
 (۴) هیچ‌کدام
 (آزاد- ۷۹)
- ۱۱۷- کدامیک از اصول زیر از ره‌آوردهای معاهدات وستفالی است؟
 (۱) وفای به عهد
 (۲) برابری دولت‌ها
 (۳) عدم مداخله در امور داخلی دولت‌ها
 (۴) حل و فصل مسالمت‌آمیز اختلافات بین‌المللی
 (سراسری- ۸۵)

مبانی حقوق بین‌الملل

- ۱۱۸- سقراط و ارسطو برای حقوق:
 (۱) منشأ الهی قائل بودند.
 (۲) منشأ مردمی قائل بودند.
 (۳) منشأ ارادی قائل بودند.
 (سراسری- روابط بین‌الملل- ۸۲)
- ۱۱۹- کدامیک از نویسندگان زیر جزء پوزیتیویست‌ها (اثباتیون) است؟
 (۱) آنزپلوتی
 (۲) کلسن
 (۳) واتل
 (۴) گروسیوس
 (سراسری- ۷۳)
- ۱۲۰- کدامیک از مکاتب زیر اصل رضایت را مبنای حقوق بین‌الملل می‌دانند؟
 (۱) طرفداران حقوق طبیعی
 (۲) رفورمیست‌ها
 (۳) کانتی‌ها
 (۴) پوزیتیویست‌ها
 (سراسری- ۷۳)
- ۱۲۱- کدامیک از مکاتب زیر برای اراده دولت‌ها در به وجود آمدن قواعد حقوقی اهمیت کم‌تری قائل است؟
 (۱) بولونی
 (۲) دوآلیسم
 (۳) حقوق محض
 (۴) مونیسیم
 (سراسری- ۷۴)
- ۱۲۲- پوزیتیویست‌ها کدامیک از موارد ذیل را مبنای حقوق بین‌الملل می‌دانند؟
 (۱) رضایت
 (۲) حقوق ظاهری
 (۳) زیست اجتماعی
 (۴) اخلاق
 (سراسری- ۷۴)
- ۱۲۳- کدامیک بر عرف و معاهدات تکیه می‌کنند؟
 (۱) اجتماعيون
 (۲) طرفداران حقوق طبیعی
 (۳) کلسن
 (۴) اثبات‌گرایان
 (سراسری- ۷۶)
- ۱۲۴- نظریه محض حقوقی متعلق به کیست؟
 (۱) آنزپلوتی
 (۲) گروسیوس
 (۳) دوگی
 (۴) کلسن
 (سراسری- ۷۷)

۱۲۵- نظریات مبتنی بر اراده یک کشور یا کشورها که پایه و اساس حقوق بین الملل را تشکیل می‌دهد، به وسیله طرفداران کدام مکتب پیشنهاد می‌شود؟ (سراسری- ۷۸)

- (۱) مکتب اصالت اراده حقوقی
(۲) مکتب حقوق وضعی یا موضوعه
(۳) مکتب حقوق طبیعی یا فطری
(۴) مکتب حقوق وضعی جدید

۱۲۶- عرف و معاهده نزد کدام مکتب از منابع معتبر حقوق بین الملل محسوب می‌شود؟ (آزاد- ۷۸)

- (۱) مکتب حقوق طبیعی
(۲) مکتب اجتماعی
(۳) مکتب رئالیسم
(۴) مکتب پوزیتیویسم

۱۲۷- کدام یک اصل رضایت را مبنای حقوق بین الملل می‌دانند؟ (آزاد- ۷۸)

- (۱) مکتب حقوق طبیعی
(۲) واقع‌گرایان
(۳) آرمان‌گرایان
(۴) پوزیتیویست‌ها

۱۲۸- نظریه تحدید ارادی را چه کسی ارائه داده است؟ (سراسری- روابط بین الملل- ۸۱)

- (۱) تری پل
(۲) اوپن‌هایم
(۳) کلسن
(۴) ایپهرینگ و یلی‌نک

۱۲۹- گرایش تحدید ارادی از سوی چه کسی ارائه شد؟ (آزاد- روابط بین الملل- ۸۱)

- (۱) لئون دوگی و ژرژسل
(۲) یلی‌نک و ایپهرینگ
(۳) هانس کلسن و ژرژسل
(۴) اوپن‌هایم و برابری

۱۳۰- این نظریه که مبنای حقوق بین الملل قراردادی یا عرفی عبارت است از اصل وفای به عهد، از کدام حقوقدان است؟

- (سراسری- روابط بین الملل- ۸۲)
(۱) ژرژسل
(۲) لئون دوگی
(۳) هانس کلسن
(۴) لوئی لوفور

۱۳۱- کدام یک از مکاتب زیر در به وجود آمدن قواعد حقوق بین الملل عمومی به اراده دولت‌ها اهمیت داده است؟

- (سراسری- روابط بین الملل- ۸۲)
(۱) مونیسیم
(۲) دوآلیسم
(۳) ایزکتیویسم
(۴) پوزیتیویسم

۱۳۲- مکتب حقوق طبیعی حقوق بین الملل را: (آزاد- روابط بین الملل- ۸۲)

- (۱) خارج از اراده دولت‌ها می‌دانند.
(۲) در قلمرو الهیات، عقل و اخلاق می‌دانند.
(۳) شامل اصول و قواعد جهانی، ضروری و لایتغیر می‌دانند.
(۴) همه موارد

۱۳۳- «نظریه حقوقی محض» از سوی کدام اندیشمند ارائه شد؟ (سراسری- روابط بین الملل- ۷۹)

- (۱) هانس کلسن
(۲) لئون دوگی
(۳) ژرژسل
(۴) پوفندرف

۱۳۴- ایپهرینگ و یلی‌نک کدام نظریه را ارائه داده‌اند؟ (سراسری- روابط بین الملل- ۷۹)

- (۱) حقوق وضعی جدید
(۲) حقوق طبیعی
(۳) تحدید ارادی
(۴) اراده مشترک

۱۳۵- اثبات‌گرایی حقوق تأکید بر دارد. (آزاد- روابط بین الملل- ۷۹)

- (۱) قواعد حقوقی طبیعی
(۲) موافقت صریح دولت‌ها
(۳) سازمان‌های بین‌المللی
(۴) همه موارد

۱۳۶- کدام یک از دانشمندان برای اولین بار، حقوق بین الملل را از جنبه‌های مذهبی خارج نمود؟ (سراسری- ۸۰)

- (۱) بینکر شوک
(۲) پوفندرف
(۳) گروسیوس
(۴) واتل

۱۳۷- مکتب هنجارگرایی توسط کدام یک از علمای حقوق بنیان گذاشته شد؟ (آزاد- ۷۹)

- (۱) کلسن
(۲) سل
(۳) دوگی
(۴) روسو

۱۳۸- کدام متفکر ضمن اعتقاد به حقوق طبیعی معتقد به اراده دولت حاکم می‌باشد؟ (سراسری- ۸۵)

- (۱) جنتیلی
(۲) سوارز
(۳) گروسیوس
(۴) واتل

۱۳۹- مکتب اراده‌گرایی در برابر کدام مکتب مطرح شد؟ (سراسری- ۸۶)

- (۱) دوآلیسم
(۲) مکتب حقوق طبیعی
(۳) مکتب حقوق وضعی
(۴) مونیسیم و دوآلیسم

پاسخ سؤالات چهار گزینه‌ای فصل اول

۱- گزینه ۳ صحیح است.

حقوق بین‌الملل مجموعه اصول و قواعدی است که دولتها یعنی اعضای اصلی جامعه بین‌المللی، خود را ملزم به رعایت آنها می‌دانند و در روابط با یکدیگر اجرا می‌کنند. علاوه بر این حقوق بین‌الملل شامل قواعد است که طرز تشکیل وظایف سازمانهای بین‌المللی و روابط این سازمانها را با یکدیگر و با دولتها و همچنین در بعضی موارد حقوقی و تکالیف افراد را تعیین می‌کند در نتیجه به‌طور کلی حقوق بین‌الملل عبارت است از قواعد حاکم بر روابط بین دولتها و سازمانهای بین‌المللی و افراد است.

۲- گزینه ۴ صحیح است.

اصطلاح حقوق بین‌الملل، اقتباس و ترجمه از کلمه لاتین است که در حقوق روم به کار برده می‌شد و در مقابل قرار داشت. به مجموعه قواعدی اطلاق می‌شد که در ضمن اینکه مربوط به روابط میان کشورها در زمینه‌های خصوصی و عمومی بود، در عین حال غیر شهروندان یا بیگانگان را نیز در بر می‌گرفت.

۳- گزینه ۲ صحیح است.

در قرن هفدهم گروسیوس برای اولین بار در کتاب مشهور خود تحت عنوان «حقوق جنگ و صلح» مقررات و قواعد حقوق بین‌الملل را اعزان داشت و این اصطلاح را به جای اصطلاح حقوق بین‌الملل به کار برد. به همین دلیل بنیانگذار واقعی حقوق بین‌الملل معاصر می‌باشد.

۴- گزینه ۱ صحیح است.

۵- گزینه ۴ صحیح است.

۶- گزینه ۳ صحیح است.

هگل حقوق بین‌الملل را «حقوق عمومی خارجی» نامید و معتقد بود که حقوق بین‌المللی، حقوق عمومی می‌باشد که مربوط به امور خارجی است. گزینه ۲ صحیح است.

امانوئل کانت در سال ۱۷۹۵ این حقوق را حقوق بین‌الملل یا حقوق میان کشور نام نهاد. زیرا معتقد بود که جامعه بین‌المللی مرکب از کشورهای مختلف جهان است و تنها کشورها با هم روابط دوستانه یا خصمانه دارند.

۸- گزینه ۲ صحیح است. جرمی بنتام فیلسوف و حقوقدان انگلیسی برای اولین بار در سال ۱۷۸۰، اصطلاح حقوق بین‌الملل را در کتاب خود موسوم به «مقدمه‌ای بر اصول اخلاق و قانونگذاری» به کار برد.

۹- گزینه ۳ صحیح است.

نهادهای بین‌المللی نهادهای حقوقی بین‌المللی هستند و آن تشکلهای جمعی و قواعد تأسیسی هستند که بر اساس حقوق بین‌الملل ایجاد شده‌اند. مانند کشورها، معاهدات بین‌الملل، داوری بین‌الملل و... گزینه‌های ۱ و ۲ تعریف و توضیح جامعه بین‌المللی می‌باشند.

۱۰- گزینه ۱ صحیح است.

حقوق بین‌الملل حقوقی است که دوران تکامل خود را سپری می‌کند و ضمانت اجرایی آن غیر مستقیم و ناکافی است ولی در هر صورت ضمانت اجرایی دارد و بدون ضمانت اجرا نمی‌باشد.

۱۱- گزینه ۴ صحیح است.

از جمله نخستین دانشمندانی که حقوق بین‌الملل را نفی کرده و وجود آن را انکار نموده‌اند، هابس و اسپینوزا می‌باشند. افول دکترین حقوق زمانی به اوج خود می‌رسد که اسپینوزا می‌گوید «هر کس به همان اندازه حق دارد که قدرت دارد»

۱۲- گزینه ۴ صحیح است.

مخالفان حقوق بین‌الملل معتقدند که حقوق نظام قواعد لازم‌الاجراست و نیاز به سازمان اقتدارات عالیه دارد در حالیکه حقوق بین‌الملل فاقد چنین سازمانی است که از سوی دیگر حقوق بین‌الملل دارای ضمانت اجرای مؤثر و واقعی نمی‌باشد و هیچ نیروی مادی و قوه قهریه بین‌المللی اجرای قواعد بین‌الملل را تضمین نمی‌کند.

۱۳- گزینه ۲ صحیح است.

در جوامع کشوری، اقتدار اجتماعی، قانونگذار است ولی در جامعه بین‌المللی که فاقد قوه مقننه فرا کشوری است، این اقتدار منبعث از اراده و تراضی کشورهاست زیرا اگر جز این تصور کنیم باید تا بدانجا پیش رویم که آرمان جامعه جهانی را در نظر آوریم، آرمانی که از واقعیات جهان معاصر بسیار دور است.

۱۴- گزینه ۱ صحیح است.

مهمترین ضمانت اجرایی حقوق بین‌الملل منافع متقابل کشورهاست. با توجه به وابستگی کشورها به یکدیگر و اشتراک منافع، کشورها مبادرت به وضع قواعد و رعایت آن می‌کنند.

۱۵- گزینه ۳ صحیح است.

اپن‌هایم حقوقدان انگلیسی حقوق بین‌الملل را به سه قسمت تقسیم می‌کند.

(۱) حقوق بین‌الملل جهانی: شامل قواعدی است که رعایت آن بدون استثنا برای کلیه کشورها لازم و ضروری است.

(۲) حقوق بین‌الملل عام: شامل قواعدی است که رعایت آن برای تعداد کثیری از کشورها از جمله قدرتهای بزرگ الزامی است.

(۳) حقوق بین‌الملل خاص: شامل قواعدی است که رعایت آن برای دو یا تعداد محدودی از کشورها الزامی است.

۱۶- گزینه ۲ صحیح است. به‌طور کلی تاریخ تحول حقوق بین‌الملل به شش دوره تقسیم می‌شود:

(۱) دوران باستان

(۲) قرون وسطی

(۳) عصر جدید

(۴) از کنگره وین تا کنفرانسهای صلح لاهه

(۵) از کنفرانسهای صلح لاهه، تا پایان جنگ جهانی دوم

(۶) از تأسیس سازمان ملل متحد تا کنون

۱۷- گزینه ۴ صحیح است.

اولین پدیده استرداد مجرمین را در دوران باستان و در معاهده صلح و اتحاد بین رامسس دوم مصری و هاتوسیلی دوم هیتی می‌توان یافت.

۱۸- گزینه ۳ صحیح است.

اهمیت یونان باستان در تحول حقوق بین‌الملل از جهت توسعه روابط میان دولت-شهرهای مستقل آن، مانند آتن و اسپارت است. شهرهایی که هر یک دولت یا حکومت خاص و مستقلی داشته‌اند.

۱۹- گزینه ۲ صحیح است.

روحانی‌ها حقوق بین‌الملل را به دیده مذهبی می‌نگریستند. عده‌ای از روحانیون موسوم به *fatiales* «سازمان روابط خارجی» را پایه‌گذاری نمودند. وظیفه آنان این بود که مراسم و تشریفات مذهبی مربوط به معاهدات و سایر امور بین‌المللی از قبیل سفارت و استرداد مجرمین را انجام دهند.

۲۰- گزینه ۳ صحیح است.

در دوران باستان و در حقوق روم که نظریه جنگ عادلانه ابداع گردید که در سالهای بعد ابعاد گسترده و خطرناکی پیدا کرد.

۲۱- گزینه ۱ صحیح است.

۲۲- گزینه ۲ صحیح است.

شکل واحد کشورهای اروپایی در قرون وسطی ناشی از جنبه جهانی کلیسا بوده است. بنابر این عقیده، پاپ دارای قدرت کامل است و فقط مقداری از اختیارات خویش را به‌طور موقت به امپراطور تفویض کرده است.

۲۳- گزینه ۴ صحیح است.

جنگهای صلیبی را فئودالهای اروپایی به رهبری کلیسای مسیحی و به منظور استرداد بیت المقدس از مسلمانان آغاز کردند و در هشت مرحله از قرن یازدهم تا قرن سیزدهم ادامه داشت.

۲۴- گزینه ۳ صحیح است.

نتیجه اولیه جنگهای صلیبی، تزلزل نظام ملوک الطوایفی در اروپا و خاتمه پیروزی مسیحیت بود، جنگهای مزبور هر چند حدود دو قرن قتل و کشتار انسانها و انهدام املاک و اموال را به همراه داشت لیکن از نظر حقوق بین‌الملل قابل توجه خاصی است. زیرا روابط میان مسلمانها و مسیحیان شکل تازه و جدیدی دارد و صلیبیونی که دیوانه جنگ و انتقام بودند به یکباره در معاهده ژوپا به نوعی توافق بین‌المللی کاملاً بی نظیر تن دادند.

۲۵- گزینه ۱ صحیح است.

در دوران عصر جدید بود که اصل موازنه سیاسی در اروپا پدید آمد. بنابر این اصل هیچ کشوری نباید در صدد تحمیل اراده خود به دیگران باشد. این عقیده جانشین عقیده قرون وسطایی «جامعه مشترک» گردید.

۲۶- گزینه ۲ صحیح است.

در اواخر قرن هجدهم دو واقعه مهم در جهان روی داد که در سیر تحول و تکامل حقوق بین‌الملل تاثیر بسزایی داشت. یکی قیام مردم آمریکای شمالی بود که انقلابیون ۱۳ مستعمره انگلیسی آمریکایی شمالی پس از هفت سال مبارزه در سال ۱۷۷۶ استقلال خود را اعلام کردند. واقعه مهم دیگر انقلاب کبیر فرانسه بود. بیدادگری پادشاهان فرانسه در این عصر چنان به اوج خود رسید که ملت فرانسه به یکباره زنجیرهای کهنه استبداد را از هم گسست و با فتح زندان سیسیل در ۱۷۸۹ انقلاب کبیر فرانسه را بنیان نهاد.

۲۷- گزینه ۴ صحیح است.

کشورهای انگلیس، روسیه، پروس و اتریش امضا کنندگان اتحاد مقدس می‌باشند. فرانسه از امضا کنندگان اتحاد مقدس نمی‌باشد بلکه در سال ۱۸۱۸ به این اتحاد ملحق شده است.

۲۸- گزینه ۲ صحیح است.

مونرو رئیس جمهور وقت آمریکا به سال ۱۸۲۳ برای جلوگیری از دخالت و نفوذ اتحاد مقدس در امور آمریکا، اعلامیه‌ای منتشر ساخت که به دکترین مونرو معروف است. مونرو اعلام نمود که آمریکا از آن آمریکاییان است و قدرتهای اروپایی حق مداخله در امور داخلی قاره آمریکا، مخصوصاً در کشمکشهایی که در آمریکای جنوبی برای به‌دست آوردن آزادی و استقلال در جریان است، ندارند و آمریکا بعد از آن هیچگونه مداخله اروپا در قاره آمریکا را تحمل نخواهد کرد.

۲۹- گزینه ۳ صحیح است.

اتحاد مقدس با اعلام اصل ملیتها به ظهور رسید و اصل ملیتها به این مفهوم بود: افرادی که دارای نژاد، زبان، سنن، رسوم و تمایلات مشترک هستند یک ملت را تشکیل می‌دهند و حق دارند در کشور مستقلی جمع شوند.

۳۰- گزینه ۱ صحیح است. در ۱۸ مه ۱۸۹۹ بنا به پیشنهاد نیکلای دوم امپراتور روسیه، اولین کنفرانس، معروف به کنفرانسهای صلح در شهر لاهه تشکیل گردید.

۳۱- گزینه ۳ صحیح است.

انعقاد عهد نامه مربوط به حقوق جنگ و رفتار با اسیران جنگی از مسائل مطروحه در کنفرانس لاهه نمی‌شود. بقیه موارد، مسائل مورد توافق در کنفرانس لاهه می‌باشند (گزینه ۱ و ۲ و ۴)

۳۲- گزینه ۴ صحیح است.

در اولین کنفرانس صلح لاهه ۲۶ کشور شرکت نمودند که شامل بیست کشور اروپایی، دو کشور آمریکایی (آمریکا و مکزیک) و (ایران، ژاپن، چین)،

۳۳- گزینه ۲ صحیح است.

دومین کنفرانس صلح لاهه نیز بنا به دعوت امپراتور روسیه در سال ۱۹۰۷ در شهر لاهه هلند با شرکت ۴۴ کشور جهان تشکیل شد.

۳۴- گزینه ۱ صحیح است.

کنفرانس دوم لاهه، علاوه بر تکمیل کارهای کنفرانس اول، سیزده معاهده جدید مربوط به حقوق جنگ و بی‌طرفی را به امضاء رسانید.

۳۵- گزینه ۳ صحیح است.

مهمترین اثر مثبت کنفرانس لاهه آن بود که عده کثیری از کشورهای جهان در آنجا به بعضی از معاهدات بین‌المللی که سابقاً منعقد شده بود ملحق گردیدند. (از جمله مقررات کنگره پاریس ۱۸۵۶ راجع به تحریم راهزنی دریایی، مصونیت اموال اتباع دشمنی که با کشتی‌های بی‌طرف حمل شود، محاصره دریایی، همچنین عهدنامه ۱۸۶۴ ژنو)

۳۶- گزینه ۲ صحیح است.

۳۷- گزینه ۴ صحیح است.

در کنفرانس صلح پاریس ۱۹۱۹ که با شرکت فاتحان تشکیل شد پس از شش ماه مذاکره و تبادل نظر پنج معاهده با کشورهای مغلوب امضاء شد که عبارتند از: عهدنامه ورسای با آلمان، عهدنامه سن ژرمن با اتریش، عهدنامه نوئی با بلغارستان، عهدنامه تریانون با مجارستان و عهدنامه سور با عثمانی

۳۸- گزینه ۴ صحیح است.

مهمترین اثر مثبت عهدنامه‌های صلح تأسیس جامعه ملل بود که به پیشنهاد ویلسون رئیس جمهور وقت آمریکا در پیام خود در اعلامیه ۱۴ ماده‌ای اعلام نمود.

۳۹- گزینه ۱ صحیح است.

پیشنهاد تشکیل جامعه ملل را ویلسون رئیس جمهور وقت آمریکا در سال ۱۹۱۸ ارائه داد.